

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1903. Andra Kammaren. N:o 60.

Måndagen den 11 maj.

Kl. 7 e. m.

Fortsattes det på förmiddagen började sammanträdet.

§ 1.

Herr talmannen anmälde till fortsatt handläggning särskilda utskottets n:o 2 utlåtande, n:o 5, angående skogslagstiftning och därmed i samband stående ämnen; och lämnades därvid i fråga om 1 § af den i berörda utlåtande under afd. II F punkten 1:o omförmälda lagen angående vård af enskildes skogar, enligt förut skedd anteckning, ordet till

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Herr Bengtsson i Bjärnalt, som anförde: Herr talman, mina herrar! Efter de många anföranden för förslaget och instämmanden däri, som här hörts, är det icke roligt att nu uppträda däremot.

Lagförslaget afser dels en återväxtlag och dels skogsafverkningsförbud. Återväxtlagen är af ganska stor betydelse för vårt land, och på dess verkan beror och kommer allt framgent vårt skogsväsendes framtid att bero. Hade Kungl. Maj:t uteslutande framlagt förslag om en sådan lag med skyldighet för jordägare att sörja för återväxt, där skogen borthuggits, och att så frö eller plantera på de kala marker och ljunghedar, som finnas till tusentals hektar i vårt land, skulle dess förslag mottagits med tillit och förtroende af folket. Ty till skogens återväxt tror jag hvarenda människa skulle vilja bidraga.

Men ett skogsafverkningsförbud medför betänkliga vådor. Ty såsom förslaget lyder, kommer det att lämna rum för godtycket. Inga bestämmelser finnas för huru långt en skogsägare får gå, om han vill afverka sin skog, eller för hvar han skall stanna, då han börjat afverka. Icke heller är det bestämdt, huru långt skogsvårdsstyrelsen får låta det gå. Det är nog sannolikt, att denna styrelse blir sammansatt så, att den skulle kunna vinna

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

folkets förtroende. Men antag, att en person köpt ett skogshemman för att sedan kunna med skogens tillhjälp afbetala sina skulder till hypoteksbanken o. s. v. Då kan styrelsen med det godtycke, lagen åt densamma inrymmer, förbjuda en sådan afverknings. Hvad blir då följden? Skogsägaren invänder, att han måste afverka skogen för att kunna existera. Det är för hvar och en, som känner förhållandena i skogsbygderna, sanning, ty dessa hemmansägares ekonomiska ställning är sådan. Men nu säger styrelsen — jag påstår icke, att så skall ske, men att det kan hända — att han måste ställa sig förbudet och lagen till efterrättelse. Följden blir, att han icke kan betala, hvad han är skyldig. Han måste kanske göra konkurs, och han blir då ruinerad. I hvarje fall kommer han i stora ekonomiska bekymmer. Ställer han sig icke förbudet till efterrättelse, blir han stämd och får stå såsom en brottsling inför domstolen, därför att han varit af sin ekonomiska ställning tvingad att afverka på den skog, han köpt och äger. Råkar han i konkurs, få sysslomännen för rättegången, och när konkursen är slut, få fordringsägarna förligen draga det kortaste strået. Därjämte blir han dömd till böter. Dem kan han icke betala, och då får han träda i häkte för att han sökt skydda sin ekonomiska ställning och försörja sig och sin familj. Om familjen bryr sig nog ingen.

Nej, hade förslaget endast afsett att sörja för skogens återväxt och nysädd, hade det blifvit mottaget med glädje. Men låt blott denna styrelse en enda gång gripa in och meddela förbud, skall det i de trakter, jag afser, alstra en sådan förskräckelse bland folket, att de skola sky skogshemmanen.

Här stiftas numera icke någon lag utan att samtidigt en stor tjänstemannakår skall uppstå med stora apparater och kostnader. Denna lag skall nu enligt hvad det framgår af utskottets betänkande icke vara farlig att antaga. Det tror jag nog icke heller, att den är, och det säger jag icke heller. Det beror på, hur skogsvårdsstyrelsen kommer att sammansättas. Det kan bli bättre, än man tänkt sig. Men den, som känner till dessa mindre skogstrakter, vet, att skogsafverkningsförbud kan tvinga ägare att gå ifrån gård och grund. Och ingen lär vilja inför den utsikten köpa något skogshemman.

Jag kan nämna, att inom den församling jag tillhör finnas, efter hvad jag tror, 15 à 18 ödeliggande gårdar om 1¼ mantal. Ingen vill för dem bjuda skatter, onera och vägunderhåll. Förhållandet var emellertid, att dessa hemmans innehafvare redde sig bra, så länge den förutvarande egendomsägaren sålde skog till dem. Men så kom en ny egendomsägare, som var en förmoden man och icke vidare ville sälja någon skog, och följden blef, att dessa hemman blefvo öde, och af den befolkning, som förut lifnade sig å dem, hafva nu de yngre begifvit sig till städerna och fabrikerne eller emigrerat till Amerika, medan kom-

munen får taga hand om de gamla. Kan det vara lämpligt att stifta lagar, som kunna hafva sådana verkningar?

Här har nu talats så mycket om vikten af att de enskilda hushålla med sina skogar, men jag undrar, om de ärade herrar, som suttit i utskottet, verkligen hafva haft kännedom om förhållandena i skogsbygderna och de omständigheter, under hvilka befolkningen där lefver. Äfven jag inser nyttan af en lagstiftning angående våra skogar, och jag vill också, att denna lagstiftning skall vara effektiv, men jag har velat på det kraftigaste uttala, att jag icke velat vara med om stadgande af förbud för enskilda att draga nytta af sina skogar, hvaremot jag på det lifligaste ifrar för en återväxtlag, hvilken jag anser skulle på ett fullt tillfredsställande sätt befrämja vårt folks allmänna bästa.

Det föreliggande förslaget har både fördelar och brister. Bristerna ligga däri, att lagförslaget är så godtyckligt, och att inga gränser blifvit utstakade för de ingrepp, som kunna göras i fråga om de enskildes rätt att förfoga öfver sina skogar. Så länge vi hafva tusentals hektar ouppodlad mark, som icke lämna ett enda öres afkastning, tror jag, att det vore till mera nytta för vårt land, om vi sökte stifta sådana lagar, som befordrade skogsplantering och frösädd på dessa sträckor, hvarjämte man borde sörja för skogens återväxt.

Då jag varit motionär i frågan, har jag ansett mig icke kunna underlåta att uttala mina åsikter i densamma, och dem kan jag sammanfatta så, att jag är en stor vän af en återväxtlag, men att jag icke kan vara med om några förbud, hvilka jag anser skulle innebära ett ingrepp i den enskildes rätt. Under sådana förhållanden kan jag nu för min del icke göra annat än instämma i den af herrar Jansson och Lundell vid betänkandet fogade reservation, och jag ber därför, herr talman, att få yrka bifall till denna reservation.

Herr Olsson i Mårdäng: Herr talman, mina herrar! Jag har begärt ordet hufvudsakligen för att redogöra för den olika ståndpunkt rörande skogslagstiftningen, som jag intager gentemot en del af mina länskamrater. Ut i en i ämnet väckt motion har herr Starbäck anslutit sig till en annan princip än den, som är meningen att fastslå i detta lagförslag, och i denna motions syfte hafva några af mina länskamrater instämt, men det har jag inte gjort, och jag kan icke heller nu göra det. Den ärade motionären har naturligtvis mycket goda skäl för sin framställning, det vill jag icke på något sätt förneka, och han grundar sin uppfattning på vetenskapliga studier, då jag däremot endast grundar min uppfattning på, jag må väl säga det enklaste af alla studier, nämligen att jag gått i skogen och studerat, men i hvarje fall har jag kommit till en helt annan uppfattning beträffande dessa principer, och jag skall be att här få framlägga

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

skälen därför. Jag vill ingalunda helt förneka, att dimensionslagar kunna vara goda och nyttiga för vissa delar af Norrland och delar af Gäfleborgs län, men hvad jag tager mig friheten att bestämdt påstå är, att de icke ensamma äro tillfyllestgörande för den del af Gäfleborgs län, som jag närmast känner, så att, äfven om jag skulle kunna vara med om en dimensionslag för Gäfleborgs län, anser jag, att den ovillkorligen skulle vara åtföljd af en återväxtlag. Man har visserligen till förmån för en dimensionslag anført, att en sådan jämväl är verksam för återväxten, i det att i följd af en dylik lag städse kvarlämnas skogsbestånd, hvarefter genom en »nådig försyn» och en »huld natur» alltid sörjes för återväxten. Men jag får säga, att jag på grund af egen erfarenhet har en något afvikande mening. Antag t. ex., att på ett skogsskifte större delen af ståndskogen befinnes nå måttet, så att den vid afverkning får tagas, huru går det då med det bestånd, som skulle grunda återväxten? Jo, i vissa fall går det så, att en del ruttnar bort och en del blåser omkull, och följden blir naturligtvis, att man icke får några fröträd kvar. Man har beträffande denna dimensionslag äfven velat framhålla, att då man lämnar kvar ett större antal träd, man därmed har sörjt för återväxten. Jag vågar äfven med afseende härå uttala en motsatt uppfattning. Ty om man hugger ut för litet skog och i synnerhet om man lämnar kvar för mycket granskog, så är det icke möjligt för tallskog att uppväxa på platsen, utan det blir endast björk- och aspskog eller också ingen återväxt alls. Dessutom har man sett, att när afverkning ägt rum endast af tämligen grofva dimensioner, de kvarlämnade träden hindrat nya att växa upp på grund af den starka skugga de kasta omkring sig.

Jag vill således ännu en gång framhålla, att jag, hvad Gäfleborgs län beträffar, anser, att en dimensionslag nödvändigt bör vara åtföljd af en återväxtlag. Detta är den punkt, hvori den ärade motionären och jag skilja oss, men jag skall däremot gifva honom rätt däri, att man verkligen af denna lag kunnat vänta, att den ungskog, som behöfver skydd också skulle få det, och jag tror, att häri ligger en af de största svagheter i lagen. Detta skulle man hafva kunnat nå genom en dimensionslag, men man kan däremot icke nå detta mål genom denna lag. Då emellertid, såsom jag nyss anmärkte, det ingalunda är säkert, att man genom endast en dimensionslag får någon säkerhet för skogens återväxt, måste jag för närvarande mera hålla på en återväxtlag än en dimensionslag.

Beträffande min ståndpunkt till det föreliggande lagförslaget skall jag vidare be att få i allra största korthet förklara, att, ehuru jag visserligen, som herrarne veta, varit mycket kritisk i afseende på åtskilliga lagförslag, som på sista tiden förelegat till antagande, jag denna gång icke skall vara envis och ställa mig

i opposition mot förslaget. Jag har visserligen mina anmärkningar mot förslaget, och särskildt har jag en betänklighet mot 6 §, då jag nämligen befarar, att den rätt att ställa borgen, som där är medgifven, kan komma att missbrukas, så att man får ett förbud upphäfdt utan tillräckliga garantier.

Däremot kan det ju hända, att den svagare skogsägaren eller afverkaren, som ej kan få borgen, blir tillbakasatt, men, som sagdt, lagens antagande är ju i hvarje fall gifvet. Här har ju också äfven af dem som mycket varmt talat för lagen, blifvit erkändt, till och med från statsrådsbänken, att den icke är fullständig, utan att man får nu nöja sig med att något är bättre än intet. Då man således antar lagen med detta erkännande och under medvetandet att den behöfver förbättras, sedan man verkligen fått någon erfarenhet att grunda sitt omdöme på, — ty att den nu icke kan vara fullt tillfredsställande och tillfredsställa alla, det har ju alldeles tydligt bevisats under debatten i dag här i kammaren — skall jag icke motsätta mig lagens antagande.

Jag skall också tillåta mig att uttala min mening beträffande deras förhoppningar, som tro, att man med denna lag kan bereda ett verksamt skydd mot en alltför stark skogsafverkning till skada för landet, och jag skall i det afseendet be att få säga, att jag för min del icke kan finna, att, sådant lagförslaget nu är och sannolikt blir antaget, man vinner så synnerligen mycket i *det* syftet. Men hvad man vinner, är, att man slår fast den principen, att återväxten skall främjas; och man torde under fortsatt erfarenhet snart komma underfund med hvad som bör göras för att hindra en alltför stark afverkning af våra skogar.

Jag får således förklara, att, ehuru jag icke är nöjd med lagförslaget, jag likväl icke skall motsätta mig dess antagande utan till och med gå så långt, att jag förenar mig med dem, som yrkat bifall till den första paragrafen.

Till sist skall jag be att gentemot min ärade vän, herr Daniel Persson i Tällberg, som jag annars mycket värderar för hans kunskap i juridiken, fästa uppmärksamheten på, att något nytt rättsbegrepp inför man icke genom denna lag, när man i viss mån ålägger *en* person ansvar för hvad en *annan* har gjort; ty en dylik princip har man fastslagen både i sjölagen och brännvinslagstiftningen, så att någon ny rättsgrundsats är det icke fråga om att införa.

Jag skall icke förlänga denna redan mycket långa debatt. Jag är, som sagdt, villig att förena mig med dem, som nu vilja antaga lagförslaget; och jag yrkar således bifall till den 1 §.

Herr Lindhagen: Herr talman! Jag skall be att med några ord få till protokollet uttala min uppfattning i den föreliggande frågan. Såsom chefen för jordbruksdepartementet i för-

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

middags yttrade, är också enligt min mening denna fråga en af de viktigaste, som på lång tid förelegat Riksdagen till afgörande. Ty frågan gäller ju bevarandet af skogen, denna för vårt land såregna naturrikedom, af hvars framtida bestånd folkets utvecklingsmöjligheter i så många afseenden bero.

Men för att skogen skall i nämnda mening bevaras, fordras det tre särskilda saker. Den nu framlagda lagstiftningen afser att tillgodose den ena af dessa förutsättningar, så vidt jag förstår. För skogens bestånd fordras det nämligen främst att återväxten bibehålles, så att, i den mån afverkning äger rum, skogen växer till igen. Det är det första, hvarefter vi måste sträfvä; och det är också detta, som förevarande lagförslag sökt att tillgodose.

Nu framställas mot denna sak olika invändningar. För det första säges det, att en lag icke får omfatta en så sväfvande princip, som här är fallet, utan att en lag alltid måste innehålla en bestämdt affattad regel. Men detta är väl icke alltid giltigt, så vidt jag förstår. I vissa lagar af rent rättsligt innehåll är det visserligen af den största betydelse, att lagen innefattar bestämda regler. Men när det gäller ordnandet af sociala frågor och ekonomiska spörsmål, kan det vara nödvändigt att såsom främsta utgångspunkt i lagen sättes en allmän princip, och i detta fall föreställer jag mig, att det viktigaste är att fastslå den grundsatsen, att skogens återväxt skall bevaras. Ty därigenom skulle i alla fall ändamålet kunna främjas i den mån erfarenhet och förhållandena betinga det. Om däremot från början fastslås bestämda regler, huru man skall gå till väga, så kommer lagen icke att ansluta sig efter verklighetens behof och ofta icke tillgodose den rätta principen. Då kommer man från första början in på en utgångspunkt, som icke kan leda till fruktbarande resultat.

Man har också sagt, att denna lag icke kan blifva effektiv. Jag för min del får då säga, att i en sådan stor och viktig fråga som denna, beror det mindre på att genast få lagen effektiv. Det kan man icke få, utan det viktigaste är att från början fastslå en riktig grundsats och på den bygga vidare. Äfven om lagen i många och viktiga afseenden icke får den önskade tillämpningen, så tror jag dock, att detta icke skall afskräcka oss från att taga det första och enda riktiga steget för att få saken att gå fram.

Men så är det slutligen en invändning, vid hvilken också bör fästas synnerligt afseende, och det är den invändningen, att, då lagen sålunda blir sväfvande i affattning af sitt ändamål, lär den också komma att godtyckligt tillämpas, och detta godtycke kan föra oss, såsom många här antydt, till ämbetsmannavälde. Och särskildt från Norrland och Dalarne framhålles, att lagstiftningen dessutom skulle där medföra en utsträckning af bolags-

väldet, ty det förhåller sig nog så — skälen skulle blifva alltför vidlyftiga att här återgifva — att landstingen och hushållnings-sällskapen i Norrbotten på grund af sakens natur allt mer och mer utveckla sig till att företrädesvis blifva representationer för de stora skogsägarna. Det är då icke underligt att under sådana förhållanden farhågor hos allmogen och menige man härvidlag uppstå att från detta håll få ett nytt förmynderskap. Jag för min del skulle synnerligen gärna sett, att denna farhåga kunnat på något effektivt sätt undanröjas och att ett förslag i den riktningen nu förelegat. Men då så icke är fallet, måste man taga i öfvervägande, i hvad mån man i alla fall bör inlåta sig på lagförslaget. Och då förhåller det sig nog så, som här blifvit från så många håll framhållet, att denna lag verkligen, särskildt i den affattning utskottet gifvit densamma, är synnerligen försiktigt skriven; man har ju till och med kallat den för ett synnerligt *urvattnande* af Kungl. Maj:ts förslag. Jag tror därför, att dessa myndigheter icke kunna få tillfälle att missbruka sin makt på något sätt därför att lagen verkligen torde komma till full tillämpning endast i sådan händelse, att, såsom utskottet säger, verkligt rofhygge ägt rum; d. v. s. i sådana fall, då enligt allmänna meningen i orten ett ingripande måste vara synnerligen påkalladt. Det måste också anses såsom ett ganska lyckligt grepp af utskottet, att utskottet tillika föreslagit en representation för kommunerna, af hvilken åtminstone två medlemmar skola väljas af kommunens jordägare efter hufvudtalet, på sätt i fråga om godemän vid laga skifte är stadgad. Denna representation kan få rättighet att afgifva utlåtanden och påkalla rättelse i skogsstyrelsens åtgärder. Under sådana förhållanden tror jag, att man icke behöfver vara rädd för att, trots den samman-sättning, som skogsstyrelsen har, och som i vissa landskap kan vara äfventyrlig nog, lagen i viktiga afseenden skall leda till maktmissbruk. Och skulle det sedan komma därhän, att man finner, att lagen måste bättras i andra afseenden, ligger det i denna kammares hand att samtidigt påkalla reform utaf dessa styrelsens tillsättande — i fall nämligen erfarenheten visar, att deras sammansättning är mindre lämplig, än man kunde önska.

Jag nämnde, att det gifves äfven två andra synnerligen viktiga förutsättningar för skogens bevarande.

Genom det nu framlagda förslaget tillgodoses visserligen, hvad jag skulle vilja kalla jordbrukets skogsfråga. Men vid sidan af denna lösning måste sålunda först träda en annan, som kräfver uthållig skogsafverkning såsom det yttersta målet för all skogsskötsel; och det gäller då att se till, att sådant uthålligt skogsbruk kommer att tillämpas på — utom statens, kommunernas och allmänna inrättnings skogar — äfven bolags och alla stora skogsägares skogar, d. v. s. sådana skogar, hvilka af ägarne användas hufvudsakligen endast för skogsbruksändamål

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

och ej för jordbruksändamål. Denna viktiga kompletterande sak har jag tillåtit mig i en motion framhålla, och skall jag be att, när denna sak kommer före, få yttra några ord därom.

Slutligen är det en sak, som äfven är af grundläggande betydelse för att skogen skall kunna bevaras åt landet och dess befolkning såsom en viktig förutsättning för utvecklingsmöjligheterna för framtiden, och det är frågan, på hvad sätt skogens afkastning skall tillfalla samhällets olika medlemmar, eller med andra ord hvem som skall hafva äganderätten till skogen, ty skogens förmåner tillfalla i främsta rummet den, som har äganderätt till skogen. Detta är skogens tredje fråga, dess sociala fråga. Denna är, såsom vi veta, af särskildt stor betydelse för Norrland och Dalarne, och det hade varit mycket önskligt, att den utredning, som i detta hänseende äger rum, men tyvärr dragit allt för långt ut på tiden, hunnit avslutas och framläggas för Riksdagen för att behandlas och öfvervägas i samband med den föreliggande frågan. Jag tror, att man då äfven för denna senare fråga kunnat få uppslag till bestämmelser, som alls icke återfinnas i det nu föreliggande förslaget eller som kunnat föranleda ändringar i detsamma. Ehuruval föregående erfarenheter icke ingifva alltför stora förhoppningar i detta afseende, kan jag dock för min del icke underlåta att fortfarande hoppas, att liksom regeringen nu visat det största intresse för skogens återväxt, regeringen också skall visa lika stort intresse för denna andra ännu större fråga nämligen att taga vård om de människor, som skola bo i de skogar, som man nu velat bevara.

Med denna sidoblick på två viktiga spörsmål, som böra följa denna fråga i spåren, kan jag icke annat än ansluta mig till yrkandena om bifall till 1 §, därför att den, hvad den än må innebära, dock alltid innefattar fastsläendet omsider af den grundsats, att vi äro skyldiga att värna om en naturrikedom, på hvilken kommande generationers framtid i viktiga afseenden beror.

Herr vice talmannen Pehrson: Herr talman, mina herrar! Det är åtminstone för några af kammarens ledamöter bekant, att jag tidigare under denna riksdag ställt mig mycket tveksam inför dessa lagförslag, och jag kan icke annat än förklara, att jag ännu i någon mån hyser tvekan mot deras antagande, ehuruval jag måste erkänna, att genom den behandling, som lagförslagen åtnjutit inom vederbörande utskott, de blifvit för mig mera antagliga än i den form de hade, när Kungl. Maj:t inlämnade dem till Riksdagen. Jag skall icke tillåta mig att upptaga tiden med de af utskottet gjorda ändringar, som jag nu syftade på; de äro för oss alla bekanta. Jag vill endast i korthet framhålla, huru det ställer sig för mig med afseende på att antingen nu antaga eller afslå det föreliggande förslaget.

Min tanke hänför sig då till de förhållanden, som jag när-

mast känner till, och hurudana jag funnit förhållandena vara i de trakter af vårt land, som jag vistats i. Och när jag tänker på detta, kan jag icke neka till, att jag öfverallt varit i tillfälle att göra den iakttagelse, att skogsafverkningen i landet är större än skogsåterväxten och att i vissa delar af vårt land skogsafverkningen är *betydligt* högre än skogsåterväxten. Att detta är ett missförhållande, och ett högst ledsamt sådant, kunna vi ju icke förneka, utan vi måste erkänna det, och göra vi detta, kunna vi ej heller annat än erkänna, att det är nödvändigt att, för så vidt det står oss till buds, vidtaga några åtgärder för att så verksamt som möjligt åstadkomma en ändring i detta missförhållande. Af allt hvad jag för min del beträffande skogsfrågan sett framläggas i propositionsväg och motionsväg för Riksdagen, får jag såsom mitt omdöme säga, att det förslag, som nu föreligger, särskildt sådant utskottet formulerat detsamma, enligt min mening är det bästa, ty det är hållet i en sådan form, att vi skäligen icke kunna förneka det berättigade däri, nämligen att vi sörja för en tillbörlig återväxt af skogen, sedan vi tagit bort och tillgodogjort oss nyttan af den skog, som förut funnits. Jag inser till fullo, att lagförslaget har sina brister, men de äro icke så många, och jag kan knappast åberopa någon beträffande den del af landet, som jag tillhör, hvilket man nog kan säga äfven om andra provinser, ty om man där och på andra ställen i landet sörjer för nödig återväxt, torde därmed vara till fyllest. Men huruvida detta lagförslag passar lika väl för de norrländska länen lämnar jag därhän. Mig förefaller det som om vid sidan af en sådan lag som den, hvarom nu är fråga och hvilken, såsom jag tror, skulle blifva till gagn äfven för Norrland, det borde finnas en dimensionslag, ty utan en sådan förefaller det mig vara så med skogen och skogsvården i Norrland, att det icke är möjligt att på rationellt och lämpligt sätt utöfva skogshandtering i de öfre länen i vårt land. Nu kan man väl emellertid säga, att om detta förslag hade åtföljts af en dimensionslag, hade detta väl icke underlättat frågans framgång, kanske snarare tvärtom. Men mig föresväfvar det såsom en framtidsstanke, att, om man antager det nu framlagda lagförslaget, man måste fortfarande arbeta på en dimensionslag för Norrland, ifall man vill på så verksamt sätt, som står till buds, verka för att vårt land icke skall blifva skogfattigt, utan i stället om möjligt göra det skogrikt.

Jag har nog några erinringar att göra uti det föreliggande förslaget, men jag får på samma gång tillkännagifva, att åtminstone två punkter, i fråga om hvilka jag förut hade ganska stora betänkligheter att antaga Kungl. Maj:ts förslag, enligt min mening hafva af utskottet blifvit rättade till det bättre. Det återstår emellertid ännu en, och den rör § 4 i detta lagförslag, i hvilken paragraf det talas om förbud och dess tillämpning. Jag skall emellertid icke upptaga tiden med att vid behandlingen af

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

§ 1 närmare ingå på § 4. Jag har endast antydningssvis velat i detta ögonblick framhålla, att jag nog tror, att vi kunna och måhända böra göra någon ändring i § 4, när vi komma dit.

Hufvudinnehållet af hvad jag här i korthet velat säga är emellertid det, att jag icke kan förneka behofvet af en lagstiftning sådan som denna; att jag finner det nu framlagda förslaget vara bättre än andra förslag, som jag varit i tillfälle att i Riksdagen pröfva; och att jag tror, att tiden kan vara inne — och den har kanske varit inne långt förut — att vidtaga åtgärder för det ändamål, efter hvilket vi alla sträfva.

Jag har således, herr talman, intet annat yrkande att göra i fråga om § 1 än att yrka bifall till densamma.

Herr *Ericsson* i Ahlberga instämde häruti.

Herr Öberg: Herr talman! Att en lag angående vården af enskildas skogar till förekommande af öfverdrifven och oklok afverkning till skada för såväl den enskilde skogsägaren som staten är af behofvet påkallad och förr eller senare bör komma till stånd, vill jag icke bestrida, ty det är ett faktum, och därom kunna från skilda håll anföras många bevis. Den virkesmängd, som genom de årliga afverkningarna uttages från våra skogar, kan ej sägas stå i ett väl afvägdt förhållande till den årliga återväxten.

Men ehuru jag erkänner behöfligheten af en lag till förekommande af den nu rådande misshushållningen, kan jag för närvarande icke lämna mitt understöd åt något af de föreliggande lagförslagen, hufvudsakligast af det skäl, att jag den senaste tiden kommit till den öfvertygelsen, att om en skogslag antages — den må vara byggd på återväxt- eller dimensionsprincipen — så kommer den att verksamt påskynda den själfägande bondeklassens förintande mer och mer genom hemmanens öfvergång i sågverksindustriens ägo, en omständighet, som jag under inga villkor vill medverka till.

Jag är ingalunda den ende, som häri ser en stor fara och fördenskull, huru nödvändig och berättigad en skogslag än är, icke nu kan vara med om en sådan, ty den följden skall förvisso, mina herrar, icke uteblifva, att i stället för att utsätta sig för lagens allvarliga påföljder, som kunna blifva ganska svåra, då så mycken makt är lagd i handen på en skogsvårdsstyrelse, hvilken enligt de föreliggande förslagen skall bestå af endast tre personer, så komma hemmansägarne att sälja hemmanen, och de kapitalstarka storbolagen, som ej låta något medel vara osökt, komma säkerligen att låta sig vara angeläget att köpa de skogrikaste och värdefullaste hemmanen, som de ännu icke af en eller annan orsak lyckats förvärfva.

Äfven om detta skäl icke förefunnes, kan jag ej vara med

om något af dessa två förslag, Kungl. Maj:ts eller utskottets, emedan båda dessa förslag, efter min uppfattning, hvilat på en princip, som icke är lämplig för den ort, jag representerar. Ty förhållandena där äro så säregna och vidt skilda från förhållandena i öfriga och sydliga delar af vårt land, att jag betraktar det som olycka, om vi skulle tvingas in under en lag, som öfverlämnar åt en skogsvårdsstyrelse att godtyckligt bestämma, huru med skogsmarken efter en större eller mindre afverkning skall af markägaren eller afverkaren förfaras för att återväxten skall vara betryggad.

Visserligen bör det medgifvas, att utskottets förslag är en betydligt förbättrad och förmildrad upplaga af Kungl. Maj:ts förslag, men äfven utskottets förslag är enligt min uppfattning till sin innebörd så godtyckligt och innehåller bestämmelser så ytterst tänjbara och sväfvande, att det skall komma att vålla massor af rättegångar mellan å ena sidan skogsägaren och å andra sidan skogsvårdsstyrelsen, som genom sina tjänstemän skall vaka öfver att lagen efterlefves, och detta kan icke vara lyckligt. För min del förutser jag, att, om detta förslag upphöjes till lag, det blir så många och svåra påföljder, som en skogsägare kan träffa ut för, att jag icke vill med mitt votum medverka härtill.

En skogslags förnämsta uppgift bör enligt min uppfattning vara att bestämdt och tydligt utsäga, huru man får anlita sin skog, på det att man vid afverkning må hafva kunskap om hvad som enligt lagen är tillåtet eller ej, och den bör ej såsom i utskottets förslag endast säga, »att å skogsmark tillhörig enskilde må ej afverkning så bedrifvas eller efter afverkningen med marken så förfaras, att skogens återväxt uppenbarligen äfventyras», ty af en så sväfvande bestämmelse blifva de många skogsägarna icke mycket kloka. Därjämte bör den lämna uppgift på de åtgärder, som skola vidtagas, då skogsägarna öfverskridit lagen, men efter min uppfattning brister lagförslaget därutinnan mycket. Följden häraf har blifvit, att man nödgats utrusta den ifrågasatta skogsvårdsstyrelsen med så mycken makt och myndighet.

För min del sätter jag större värde på en lag, där tumstoc-kens klara och bestämda anvisning tillämpas, än alla de administrativa bestämmelser tillsammans, som finnas i utskottets förslag, hvilket hvilat på återväxtprincipen.

Om jag nu till hvad jag redan sagt tillägger, att mina valmän ganska tydligt sagt ifrån, att de under nuvarande förhållanden, då, såsom jag antydt, antagandet af en skogslag skulle i hög grad påskynda hemmanens öfvergång till sågverksindustrien, icke vilja veta af någon sådan, så följer häraf, att jag önskar afslag å såväl Kungl. Maj:ts som utskottets förslag, å hvilket jag, herr talman, ber att få yrka afslag.

Ang. skogslagsförslaget
m. m.
(Forts.)

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

Herr Bromée i Billsta: Herr talman, mina herrar! Till en början ber jag att få gifva tillkänna, att jag är ense med de talare, som uttalat sig för nödvändigheten af att få till stånd en lag, som hämmar den öfverdrifna afverkningen af skog i vårt land. Jag är också i det afseende ense med herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet och den ärade ledamot af utskottet, som först yttrade sig, att något bör göras att åstadkomma sådant skydd. Då jag säger detta, tror jag mig hafva konstaterat, att det icke är de obotfärdigas förhinder, som gör, att jag icke kan i alla detaljer vara med om det nu framlagda lagförslaget, utan att jag anser, att en ändå mera effektiv lag skulle vara mera lämplig och gagnande, särskildt för den trakt, jag tillhör. Eljest framgick det af yttrandena af statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet och af den nyss omnämnde utskottsledamoten, att de, som icke ville vara med om det nu framlagda förslaget, kunde misstänkas för att icke vilja vara med om någonting. En sådan beskyllning, särskildt hvad mig vidkommer, kan jag naturligtvis icke taga åt mig, ty jag har i många år varit allt för ifrig att söka få till stånd en lag, som skulle utgöra ett skydd mot den öfverdrifna skogsafverkning, som jag så länge sett bedrivas såväl i min hembygd som ock på andra ställen i vårt land. Då man verkligen har sett, huru det tillgår, kan man icke vara liknöjd för att det får fortgå på samma sätt som hittills med skogens sköflande. Vill man verkligen försöka, att de själfständiga jordbrukarne, särskildt i de norra delarna af landet, skola blifva besuttna och kunna bo kvar på sin jord, så kan man väl icke vara liknöjd för en lagstiftning på detta område.

Nu skulle jag väl kunna vara med om det föreliggande förslaget, om jag vore öfvertygad om att skogens återväxt och besuttenhet af dem, som bo på hemmanen, skulle kunna skyddas genom detta lagförslag, men då jag icke är det, har jag svårt att godkänna detsamma för dessa delar af landet. Jag vill dock medgifva, att den för oss nu framlagda principen icke torde vara olämplig för mellersta och södra delarna af landet, ty förhållandena ställa sig där helt olika. Dels äro skogarna mindre och dels går återväxten raskare än uppe i våra trakter. Till följd däraf kan en återväxtprincip i mellersta och södra delarna af landet icke vara så oäfven. Jag kan icke förstå annat än att enligt den formulering, som lagförslaget har särskildt beträffande 1 §, det kan vara möjligt för den, som så önskar, att kalhugga skogsmarken. Han kan sedan blifva ålagd att betrygga återväxten antingen genom sådd eller plantering. Detta är dock ett förhållande, som jag anser icke på något sätt passar uppe i vårt hårda klimat. Det drager för lång tid, om skogarna blifva uthuggna och kalhuggna, ty skola jordbrukarne få något understöd af skogen, så får väl detta lof att ske på kortare tid än en half eller hel mansålder, innan man kan påräkna stödet. Om icke detta

vore förhållandet och om man icke hade erfarenhet om, att det vore det enklaste och billigaste sättet att betrygga återväxten genom att låta vissa dimensioner af den friska skogen få stå kvar, till dess den blefve fröbar och kunde göra tjänst med själf-sädd, så skulle jag icke tveka ett ögonblick att antaga det föreliggande förslaget. Men då jag tror, att det icke blir effektivt i trakter, där man lider af så hårdt klimat som hos oss, och man kan befara, att den minsta skogen skall borthuggas och att det understöd, som skogen kan lämna åt den besuttna, endast blir att taga bort äfven den unga skogen, så fruktar jag, att en lag sådan som den nu föreslagna icke innebär det nödvändiga skyddet. Det är med hänsyn till dessa viktiga förhållanden och med erfarenhet från trakter, där man har dimensionslag, som jag anser, att en sådan lag vore det mest lämpliga för att betrygga återväxten och skogens bibehållande för framtiden i våra trakter.

Det må icke anses alldeles för obefogadt, om jag säger, att, om detta lagförslag skulle antagas äfven för våra trakter och man skulle komma att blifva ålagd att plantera eller så skog igen, där den blifvit kalhuggen, såsom nu många gjort och nog komma att göra, det skulle verka därhän, att det blefve för dyrt för hemmansägarna och den, som äger jord, att göra det, utan hellre afstår han då från hemmanet och lämnar orten. Skulle lagen komma att verka åt det hållet, så tror jag, att den vore till rätt stor skada för landet i dess helhet.

Att det förekommer en öfverdrifven afverkning, betvivlar jag ingalunda. Jag har erhållit en uppgift å hvad som afverkats i små dimensioner under de sista 5 åren, nämligen sparrar och props, och däraf framgår, att från Haparanda och ända ned till Gäfle har utskeppningen uppgått till 10- och 100,000-tals ton af olika slag, och under förlidet år utskeppades på denna sträcka 7 millioner kubikfot sparrar och öfver 12 millioner kubikfot props. När utskeppningen af dessa små dimensioner varit så stor, torde det icke vara något tvifvel underkastadt, att afverkningen är för stor i förhållande till återväxten. Läger man därtill allt, som afverkas såsom sågstäf och för pappersfabriker inom de norra orterna, så finner man faran för öfverafverkning ännu större. Det är såsom sagdt med särskildt afseende fäst på detta förhållande, som jag tror, att det blir för dyrt för jordägarna, att på dessa stora vidder betrygga återväxten på annat sätt än genom en dimensionslag, då man dock sett, att naturen själf har bäst tryggt återväxten. Dessutom har åtminstone jag den erfarenhet, att den planterade eller sådda skogen i ingen mån kan anses lika god i kvalitet som den naturligt växta. I norra Tyskland, där det finnes stora planteringar och mycken skog, sälja de skogen, men de införa bättre vara härifrån, emedan deras egen icke har något värde annat än såsom vedbrand.

Då jag är öfvertygad om nödvändigheten af att något göres

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

för att hämma denna öfverdrifna afverkning, så skall jag, ifall mellersta och södra delarna af vårt land äro belättna med en lag sådan som den nu föreslagna, icke motsätta mig, att de få en sådan lag, men jag fordrar på samma gång, att vi få *den* lag och *det* skydd för skogen, som är lämpligt för våra förhållanden, hvarför också våra landsting flera gånger uttalat sig. Det vore väl eljest besynnerligt, då flera trakter af vårt land hafva speciallagar och däraf funnit sig väl, om vi icke skulle kunna få en sådan, när landstingen flera gånger uttalat sig därför. Dessutom hafva Konungens befallningshafvande i de norra länen yttrat sig med välvilja för vårt lagförslag och likaså många af jägeristatens tjänstemän, och det är således icke endast landstingen och vi, som anse, att en dimensionslag vore lämplig för våra förhållanden.

Jag skall icke inlåta mig på speciella anmärkningar mot de särskilda paragraferna, ehuru väl jag nog skulle hafva skäl därtill, utan jag vill endast tillkännagifva, att jag icke skall motsätta mig, att öfriga delar af landet få en lag grundad på tillväxtprincipen. Men då jag anser, att en sådan lag icke vore lämplig för *våra* förhållanden, så skall jag, herr talman, anhålla att få yrka, att lagförslaget, i hvad det angår Jämtlands och Västernorrlands län, måtte afslås, och att den reservation, som herr Olofsson i Digernäs afgifvit, måtte bifallas, hvilken såsom bekant afser att aflåta en skrifvelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning och granskning af vårt förslag i den riktning, han närmare angifvit.

I detta anförande instämde herr *Karlsson* i Mo.

Herr Nydal: Jag har icke begärt ordet för att lämna några bidrag till den förevarande frågans utredning eller för att söka inverka på det beslut, kammaren kommer att fatta. Ty jag erkänner villigt och oförbehållsamt, att jag icke har någon erfarenhet på detta område och att jag icke har något nytt att andraga till förmån vare sig för den ena eller den andra åsikten. Jag har begärt ordet endast för att angifva min egen ställning i denna ytterst viktiga lagstiftningsfråga.

Hvad beträffar förslaget om en dimensionslag för mellersta Norrland, hvilket så varmt förordats af representanterna i denna kammare från Jämtland, medan representanterna för det län, jag själf tillhör hafva en motsatt uppfattning i detta afseende, så ber jag att få säga, att jag för min personliga del visserligen är böjd att tro, att en på dimensionsprincipen grundad skogslagstiftning kunde blifva till verkligt gagn för de nämnda länen och hvarför icke för hela norra Sverige. Men hvad Västernorrlands län vidkommer, så finnes det en omständighet, som man måste taga hänsyn till, en omständighet, som utskottet också

framhållit, likasom äfven chefen för jordbruksdepartementet, då han afstått från att för detta län föreslå en dimensionslag, nämligen den omständigheten, att den allmänna meningen inom länet icke är mogen för en sådan lag.

Huru det förhåller sig med den allmänna meningen i Jämtlands och Gäfleborgs län, det känner jag icke. Däremot har jag fått ett bestämdt intryck därom, att skogsägarna inom Väster-norrlands län icke vilja veta af någon dimensionslag, och vid sådant förhållande torde det icke vara tillrådigt att påtvinga dem en dimensionslag, helst som frågan om nyttan och nödvändigheten af en sådan lag ännu icke torde vara till fullo utredd.

För min enskilda del är jag visserligen af den åsikt, att den enskildes rätt att efter godtfinnande förfoga öfver sin skogstillgång icke är något så heligt, att statsmakterna behöfva tveka att vidtaga, där så behöfves, äfven ganska väsentliga inskränkingar i denna rätt, ty skogen har en så stor betydelse för våra efterkommandes ekonomi, måhända äfven för landets klimatiska förhållanden, att det synes mig vara en moralisk plikt för statsmakterna att göra hvad göras kan för densammas bevarande. Men jag tror dock, att utskottet haft rätt, då det icke ansett sig kunna bestämdt förorda dimensionslagens införande på trakter, där befolkningen uttalat sig mot en sådan.

Jag tror därför, att vi tills vidare måste låta oss nöja med den återväxtlag, som utskottet på grundvalen af Kungl. Maj:ts förslag förordat. Jag ber dock, medan jag har ordet, att få påpeka något, som saknas, men enligt mitt förmenande borde finnas i detta lagförslag. Jag menar bestämmelser, som afse att skydda sådan skog, som växer på bergssluttningar, hvilka äro betäckta endast af ett mycket tunt lager mylla. Efter hvad jag inhämtat såväl från vetenskapligt håll som äfven från den folkliga traditionen äro sådana skogar, sedan de en gång afverkats, borta snart sagdt för all framtid. Redan finnas i vårt land oerhörda vidder af sådan mark, som äro förödda och förstörda för all framtid, och dessa vidder ökas för hvarje år, som går, med tusentals hektar. Det vore därför, synes det mig, högeligen önskligt, om preventiva bestämmelser i syfte att skydda sådana skogar infördes i lagen. Medan jag har ordet, måste jag äfven uttala ett beklagande däraf, att utskottet icke velat tillstyrka herr Lindhagens förslag angående åläggande för bolag och enskilda personer, som äga skogar af mera betydande omfattning, att bruka dessa enligt vederbörligen fastställda hushållningsplaner. Enligt min åsikt kan en sådan undantagslagstiftning mycket väl försvaras, och herr Lindhagen synes mig äfven hafva angifvit fullgoda skäl därför. På denna väg och måhända ännu mera genom att så stor del af de enskilda skogarna som möjligt efter hand förvandlas till allmänna skogar, såsom föreslagits i skilda

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

motioner af herrar Lindhagen, Kronlund och Burén, tror jag det företrädesvis är, som man bör söka främja en uthållig skogsodling. Särskildt vill jag antyda, hvilket välbehöfligt och ovärderligt stöd kommunalskogar skulle blifva för kommunernas ekonomi. Jag vet icke, om kommunerna enligt nuvarande lagstiftning ens äro berättigade att inköpa skog eller förvärfva mark för bildande af kommunalskogar. Om de icke hafva denna rätt, borde de med det allra första erhålla den, och icke blott det, utan äfven uppmuntras därtill af statsmakterna genom att möjlighet beredes dem att för ändamålet erhålla lån af staten på billiga villkor.

Herr talman, af allt hvad jag själf sett och af allt hvad jag hört och läst om skogsfrågan i vårt land, har jag fått den uppfattningen, att om skogssköfvingen får fortgå såsom hittills, skall det knappt dröja en mansålder, innan vårt land skall stå inför en ekonomisk kris, som torde blifva ödesdiger för vår materiella kultur. Därför vågar jag icke taga på mig ansvaret för ett afslag af denna lag, som dock är ett, om också litet steg i riktningen mot det stora fosterländska målet: bevarandet af landets skogskapital åt våra efterkommande. Jag anhåller således att få yrka bifall till utskottets förslag. På samma gång jag gör detta, vågar jag uttala den förhoppningen, att då Första Kammaren nu med stor majoritet bifallit lagförslaget, detta icke skall falla på motståndet i denna kammare.

Herr Jansson i Saxhyttan: Att så många olika meningar äro rådande i denna fråga torde väl komma däraf, att olika förhållanden i afseende på skogarna äro rådande i olika delar af landet icke blott i fråga om klimatiska förhållanden och växtlighet, utan äfven i fråga om afsättningsmöjligheter och de pris, som kunna betingas för skogsprodukter. I vissa delar af landet anser man t. ex., att det är ekonomiskt fördelaktigt att afverka skogen vid 40 à 50 års ålder, och man anser, att återväxten bäst befrämjas med att kalhugga marken, medan i andra delar af riket ett sådant förfaringssätt anses såsom skogssköfving. Icke är det då att undra på, att olika meningar äro rådande. Men då det förslag, som föreligger, går ut på, att vid afverkningen af skogen man skall sörja för återväxten, anser jag denna princip kunna vara tillämplig i alla delar af vårt land och ett förslag i den riktningen kunna gälla så väl Norrland som öfriga delar af landet. Jag håller före, att, om det förslag, som nu föreligger, blir upphöjdt till lag, denna lag äfven bör utsträckas till de delar, som nu äro undantagna, nämligen Norrbotten, Västerbotten och Gottland. Men först måste man ändra de speciella lagar, som finnas, så att de passa ihop med återväxtlagen.

Som herrarne finna af utskottets betänkande, har jag varit med om lagförslaget i allt öfrigt, utom hvad som angår afverk-

ningsförbud, och hvad som därmed står i samband, såsom böter o. d. Mot denna del hafva herr Lundell och jag reserverat oss. Vi hafva gjort det därför att vi anse, att sådana förbud icke äro erforderliga och dessutom kunde förorsaka olägenheter och kostnader. Nu har här under sammanträdet på förmiddagen en ärad talare sagt, att utan dessa förbudsbestämmelser blef lagen utan verkan. En annan ärad talare har sagt, att lagen blefve ett träsvärd, om icke dessa bestämmelser funnes; och han tillade, att de voro afsedda till medel mot skogssköfling. Jag har egentligen begärt ordet för att uttala den önskan, att herrarne ville taga under öfvervägande, huru det förhåller sig med den saken. Så vidt jag förstår, är innebörden i förslaget den, att hvar och en, som har skog, får fritt afverka, huru, hvar och när han behagar. Det föreslagna afverkningsförbudet afser visst icke att förhindra afverkning; och det upphör, så snart man ställer borgen för att nödiga åtgärder blifva vidtagna för skogsmarkens återställande i fruktbart skick. Vid sådant förhållande kan jag icke finna annat, än att detta afverkningsförbud och hvad därmed står i samband afser att vinna garantier för att nödiga åtgärder vidtagas efter afverkningen. Men jag frågar: Då nu efter lagförslaget markens ägare, d. v. s. den, som är ägare af den egendom, hvarifrån upplåtelsen blifvit gjord, är ansvarig för att sådana åtgärder vidtagas, hvartill tjäna då dessa förbudsbestämmelser? Jag kan icke förstå, att de i något afseende äro erforderliga. Den garanti, som är afsedd att vinnas, har man förut, nämligen den, att nödiga åtgärder blifva vidtagna. Jag ber herrarne taga denna fråga under öfvervägande. Jag kan icke inse, att förbudsbestämmelserna i någon mån äro nödvändiga.

Att de komma att medföra en ganska afsevärd kostnad, kan man lätt finna. Ty skall man hafva dem, måste all afverkning kontrolleras. Man kan icke sätta förbud, om man icke undersöker förhållandena, och naturligtvis måste då afverkningen kontrolleras. Det måste finnas en mängd tillsyningsmän spridda öfverallt i landet, och de kosta ganska mycket pengar. Om detta allt är onödigt, vet jag icke annat än att det kan saklöst utgå ur förslaget. Jag tror, att lagen blir lika effektiv ändå, fast man tager bort förbudsbestämmelserna. Och jag känner mig icke öfverbevisad, att min åsikt är oriktig.

Jag ber därför att få vidhålla min och herr Lundells reservation och yrkar bifall till densamma.

Herr Hörnstén: Herr talman! Den föreliggande punkten i utskottets hemställan innehåller ju väsentligen andra bestämmelser, än som finnas i den kongl. propositionen. Och då det kan anses, att de önskemål, som vi, åtskilliga Västernorrlands läns representanter, i vår motion framställt, igenfinnas här, skulle ju icke mycket vara att tillägga. Men oaktadt våra önskingar i motionen

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

blifvit till väsentlig del tillmötesgångna af utskottet, förefinnes dock annat här, som vi aldrig menat eller tänkt skulle komma in, nämligen den bestämmelsen, att en skogsägare skulle blifva tvungen att böta, så att säga, för afverkarens obehöriga framfart. Jag förstår mycket väl, att detta tillkommit i syfte att förhindra ett kringgående af de bestämmelser, som skulle skydda skogen. Men jag har tänkt längre än till den, som sålt skogen åt en afverkare. Om denne säljer sitt hemman, så blir den som köper detsamma, d. v. s. efterträdaren i andra hand, kanske ålagd att återställa skogsmarken i skogbärande skick på grund af ett fel, som han icke alls har med att skaffa. Jag skulle därför i afseende på första paragrafen här vilja instämma med herr Daniel Persson i Tällberg, att de punkter, som angå den af mig nu omnämnda saken, finge utgå, detta i enlighet med den reservation, som afgifvits af herr Johnsson i Bollnäs.

Här kan icke blifva tal om, huruvida en dimensionslag skall tillämpas eller icke, då den icke alls förefinnes hvarken i utskottets betänkande eller de densamma åtföljande reservationerna. Och fördenskull anser jag det icke heller lämpligt att nu yttra något i afseende på en dimensionslag, hvilken jag för öfrigt för min personliga del och med kändedom om de tankar, som röra sig inom min valkrets, icke alls kan vara med om. Det har här framhållits, att om man afsloge utskottets hemställan, skulle man kunna få fram en lag, där dimensionsprincipen skulle kunna komma till tillämpning äfven inom Västernorrlands län. Jag skall be att få protestera mot att andra läns representanter söka påtvinga Västernorrlands län en dimensionslag.

Ehuru jag för min del helst skulle sett, att åtskilligt i detta förslag varit annorlunda, kan jag dock nu, då 50 år förgått, sedan denna fråga uppkom, och då något måste göras för att hindra skogssköflingen, endast ansluta mig till utskottets förslag.

Jag skall till slut be att få anföra bara några ord från min hemsocken angående, huruvida de där vilja hafva en dimensionslag eller en återväxtlag. När någon — jag kan för öfrigt säga, att det var min företrädare på denna plats — anförde återväxtlagen jämförd med dimensionsprincipen och frågade dem, om de ville åtaga sig något sådant som återväxtlagen, så svarade de, att, skulle de hafva en lag, den gärna kunde vara byggd på återväxtprincipen, ty där för dem åtminstone återväxte det utan någon svårighet. Dimensionslagen däremot skulle lägga åtskilliga hinder i vägen för det fria handhafvandet af våra skogar, dem vi af ålder ansett vara vår egendom. Med detta, herr talman, ber jag få yrka bifall till utskottets förslag i denna § med den ändring herr Daniel Persson yrkat.

Herr Ödman: Herr talman, mina herrar! Jag ber endast

med några ord få yrka bifall till föreliggande § och lagförslaget i sin helhet.

Jag gör det icke som skogsägare eller tillhörande någon skogstrakt, utan jag gör det, därför att jag från Bohuslän kan visa åskådningsmateriel på, huru det kommer att se ut i hela det öfriga Sverige, om vi försumma, att antaga en sådan lag, som nu föreligger. Vi hafva sorgliga exempel att visa för de herrar, som behaga resa genom Bohuslän. Äfven där hafva varit stora skogar, äfven där har varit tillfälle att lagstifta om återväxt, men det har icke blifvit gjordt, och det är nu där för sent. När nu denna lag legat under behandling i 50 år, vill jag yrka bifall till den just nu sådan den är. Att ett lagförslag, som skall omfatta hela Sveriges skogslagstiftning, skall hafva vissa brister är naturligt, då den skall gälla i hela landet, för både skoglösa trakter och trakter, som hafva skog. Men att på en gång få en lag, som passar in på alla förhållanden så, att alla skola vara fullt belättna, är omöjligt. Då skulle vi få vänta i evighet. Om vi hålla på att diskutera lagen ännu i 50 år, behöfva vi troligen ingen lag, ty då är det för sent, och hvad det betyder att säga för sent i detta fall, det veta vi, bohuslänningar. Det är icke nog med att förlora skogen, utan äfven jorden, hvaren vuxit på bergsluttningar, försvinner efterhand genom att dels nedsköljas af regn och dels blåsas bort af stormarna, sedan skyddet af skogen försvunnit. På så sätt återstår endast nakna klippor efter några år. Vi hafva i Bohuslän snart en hel mansålder hållit på allt hvad vi kunnat, både hushållningssällskap, föreningar och enskilda, men det synes ännu litet resultat af det. Hushållningssällskapet har hvarje år beviljat omkring 25.000 kronor som stående post härför. Vi hafva föreningar, som arbetat för samma mål, och äfven enskilda, men sedan skogens återväxt i en längre tid försummats som hos oss, så går det åt mansåldrar, innan man kan vinna något resultat. Jag vill därför bedja herrarna litet hvar att, äfven om det finnes några mindre anmärkningar mot förslaget, hvilket det naturligtvis kan vara, se bort från dessa anmärkningar och att vi samla oss tillsammans för att få en lag, en plattform att stå på, hvarifrån vi sedan kunna hafva en utgångspunkt för en dimensionslag åt Västernorrland och Dalarna och åt andra trakter för hvad de behöfva. Detta förslag är en ram utlagd för att fanna om hela fosterlandet. Låt oss nu gemensamt arbeta för dettas antagande. Jag tror, att hvar och en kan lita på att, hvad frågan om dimensionslag angår, vi lätt skola kunna, om det behöfs, åstadkomma en sådan, ty det är säkert allas vår önskan att befordra skogsvården inom landet. Skogen är en af de viktigaste ekonomiska fördelar, vi hafva. Den som nu sett, huru utskeppningen sker, — om man en som-mardag står nere vid Öresund, så ser man hundratals fartyg, som dagligen passera förbi, från Norrland — förstår, huru det skall gå,

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

om vi hålla på på samma sätt och icke vårda oss om återväxten. Det har visserligen blifvit anmärkt, att man med straffbestämmelserna kan träffa en och annan, men man träffar ju icke någon, som vårdar sig om sin skog och dess återväxt, och således säkert ingen inom kammaren, utan endast skogssköflarna, och för dem är väl egentligen icke lagförslaget för strängt. Vi böra passa på, när vi nu ha utsigt att kunna få denna lag, hvarpå vi sedan kunna bygga. Jag hoppas därför, att kammaren, liksom medkammaren redan gjort, skall bifalla detta lagförslag. Jag yrkar därför, herr talman, bifall till detsamma.

Herr Styrländer: Herr talman, mina herrar! Då man såsom jag varit med om en af herr Emthén för några år sedan väckt motion om skyldighet för sågverksägare och bolag att väl vårda sina hemman, så är det naturligt, att man icke kan motsätta sig ett lagförslag sådant som detta, som är byggt på samma princip, den enda rätta och sunda principen för lagstiftningen på detta område, nämligen återväxtprincipen eller principen att den, som skördar, skall också så och att hvarje ägare har skyldighet att hålla sin fastighet i god häfd. Jag är då i hufvudsak anhängare af utskottets förslag.

En ärad länskamrat, herr Öberg, sökte skrämma kammaren med bolagsväldets röda spöke. Genom lagens antagande skulle nämligen bönderna tvingas att sälja sina hemman. Ingen är mera rädd för bolagsväldets faror än jag, men jag finner ingen fara i detta hänseende och de bevis, som han sökte anföra, äro enligt min åsikt alldeles icke här giltiga. Jag tror tvärtom, att Norrlands ställning till bolagsfrågan ålägger oss just förpliktelser att göra något vid skogslagstiftningen. Vi söka genom lagstiftningen få hjälp för att lösa den norrländska lifsfrågan, men skulle vi då icke vilja göra något och åtaga oss förpliktelser för att de norrländska skogarna skola bevaras?

Det synes mig, att vi, som så strängt hålla på att något bör göras i norrländska bolagsfrågan, böra vara de första att åtaga oss och vår bygd förpliktelser i detta afseende. Det nämndes af en talare, jag tror, att det var herr jordbruksministern, att detta förslag endast får betraktas som en stomme. Om man får tolka yttrandet så, att det är meningen att utveckla detta lagförslag, som är byggt på återväxtprincipen, allteftersom man ser, att det behöfs, skall jag vara med därom. Men om det skulle så tydas, att man genom antagande af detta förslag skulle för framtiden binda sig att vara med om en dimensionslag, skulle jag absolut vara motståndare till detta lagförslag, och befolkningen i det län, jag har äran representera, är, såsom en talare påpekat, absolut motståndare till en dimensionslag. Det måtte väl vara betecknande, att det endast varit en representant från Västernorrlands län, som varit med om förslaget om dimensions-

lag, och denna representant är en stadsrepresentant. Jag kan sålunda i hufvudsak ansluta mig till utskottets förslag, men hyser beträffande 1 § samma farhågor, som herr Daniel Persson här har uttalat, och herr Jansson i sin reservation. Jag tror, att det innebär en viss fara att göra den utsträckning, som utskottet gjort, nämligen att *ägaren* af jorden skulle i sista hand stå i borgen för, att skogsmarken skall göras väl beredd för återväxt. Jag skulle dock vilja gå längre än herr Daniel Persson och vara med om, att *hemmanet* ålades denna skyldighet. Men då man har drivit principen så långt, att en ägare under alla omständigheter, äfven med medel, som han icke fått af hemmanet, skulle kunna åläggas denna skyldighet, så har man gått för långt. Då emellertid ett yrkande i den riktning, jag helst ville hafva, icke har utsikt att genomföras, skall jag be, herr talman, få förena mig med herr Daniel Persson i hans yrkande om bifall till 1 § med den ändring, som han föreslagit.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Herr Jönsson i Yngsjö: Herr talman, mina herrar! I den fråga, som nu föreligger, anser jag äfven mig hafva en slags skyldighet att uppträda, därför att jag är ock en här bland dem, som redan nu stå under kungl. skogsstyrelsens tillsyn och kontroll.

Den skog, som tillhör det samhälle, som äfven jag tillhör, har stått under skogsstyrelsens tjänstemäns tillsyn sedan år 1829.

Att en skogsvårdslagstiftning är af stor betydelse för vårt land, det kan jag af egen erfarenhet intyga.

De straffbestämmelser, som här många talare hafva uttalat sig så betänkligt emot, för öfverträdelse af denna lag, skulle äfven jag önskat varit något lindrigare, men under den rätt långa tid, som vi varit under skogsstyrelsens behandling, hafva ej några straffpåföljder blifvit tillämpliga. Såvidt jag vet och så långt mitt minne räcker, hafva ej några klagomål försports hvarken från skogsägarna i det samhälle, jag tillhör, eller från skogstjänstemännens sida.

Jag kan icke underlåta nu att uttrycka min tacksamhet till den regering och de män, som *då* togo initiativet i detta fall.

Det kan nog både tyckas och synas, att staten ingriper något hårdt i ägarnas skogsafverkningsrätt, men lika nödvändigt är det nog att hafva en lag, som hämmar den rådande skogssköfvingen inom landet och tillser att där, hvarest sådan bedrifves, ånyo skog kommer att uppdragas. Jag hoppas ock, att vi i det samhälle, som jag tillhör, som svenska medborgare skola få stå under samma lag som andra skogsägare. Jag får nämligen upplysa, att vi nu äro under strängare lagbestämmelser än det lagförslag, som utskottet föreslagit.

På grund af hvad jag nu anfört, skall jag, herr talman, be att få yrka bifall till utskottets förslag i förevarande paragraf.

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

Herr Kronlund: Herr talman, mina herrar! Jag skall icke vara långvarig. Jag skall endast uttala några anmärkningar och önskemål. Min hufvudsakligaste anmärkning mot denna lag är, att den är i viss grad ofullständig. Den är hufvudsakligen byggd på återväxtprincipen, d. v. s. åtgärder för att förnygra skogskapitalet, och detta är ju en mycket viktig princip. En annan princip är att skydda det nuvarande skogskapitalet, och detta kapital, mina herrar, anlitas öfver måttan i våra dagar. Statistiken visar oss, att för hvarje år afverkas mera än hvad skogen tål. Kommer då denna afverkning vår nationalförmögenhet till godo? Nej! Af hvad som afverkas, stanna kvar såsom affall i skogarna 40 % i Norrbotten och Västerbotten och cirka 20 % i Jämtlands och Västernorrlands län. Således en kolossal nationalförlust!

Det förefaller egendomligt, ja, nästan humoristiskt, att höra herr Lundell m. fl. yttra, att denna lag har för stränga straffbestämmelser för den, som öfverträder densamma. Vi i Norr- och Västerbotten äro vana vid dimensionslag och utsyningsväng, och vi äro vana vid tämligen stränga straffbestämmelser för öfverträdelser i det afseendet. Vi veta, att dessa straffbestämmelser finnas i lagen, men de tillämpas sällan, därför att hvar och en lojalt fogar sig i lagens föreskrifter. Hvad är då naturligare än att antaga, att äfven denna nu ifrågasatta lag, med sina straffbestämmelser, skulle kunna lojalt efterlefas i alla delar af vårt land. Herr Staaff har fullkomligt rätt i, hvad han i det afseendet i dag framhållit. Han fäste sig särskildt vid de stora principerna: skogen är icke blott den enskildes kapital, utan den är en nationalförmögenhet, som vi på allt sätt måste skydda. Äfven om det — som herr von Friesen sade — måste ske med själföfvervinnelse. Men det är själföfvervinnelse, som norr- och västerbottningar lagt i dagen, när de uttalat sig för och verkat för en dimensionslag däruppe. Det är därför, mina herrar, egendomligt att finna, att denna dimensionslag nu har sina största vedersakare just i representanterna från Västernorrland och Jämtland.

Det har nu blifvit påpekadt, att en massa petitionärer motsatt sig denna lag. Men är det så underligt, att en sex tusen personer vilja ha fri afverkning, vilja sköfva sin skog hur mycket som helst? Jag tycker, att det är mycket intressant att finna, att petitionen i fråga icke kunnat samla mer än sex tusen underskrifter. Detta visar — såsom herr von Friesen framhöll i dag på förmiddagen — att befolkningen i Västernorrland och Jämtland är mäktig denna stora tanke och vilja uppoffra sig själfva, egna fördelar, för det stora fosterländska målet att skydda våra skogar. Det gäller, mina herrar, icke blott att skaffa en återväxtlag i Västernorrland och Jämtland, utan det gäller att få en sådan lag till stånd i alla de norrländska landskapen. Vi

måste äfven ha en dimensionslag, som möjliggör, att skogarne i dessa landskap kunna, så att säga, skydda sig själfva, bereda sin egen återväxt, ty med en konstlad plantering komma vi ingestans. Det är därför, som jag anser, att det allra viktigaste för oss norrlänningar är, att i och med antagandet af denna lag äfven få en dimensionslag till stånd.

Nu framhålles det af många, äfven af norrlänningar, att den dimensionslag, som för närvarande tillämpas i vissa delar af Norrland, visat sig så bristfällig, att, trots lagen, en öfverdrifven afverkning af skog på många ställen ägt rum. Jag vill emellertid å andra sidan fråga: Hvad hade Västerbottens och Norrbottens kustlandskap varit, om de icke haft denna dimensionslag? Jo, de hade i närvarande stund varit sämre situerade än Ängermanlands kustlandskap, som nu gå till mötes samma öde, som redan drabbat Bohuslän, där endast de skoglösa kliporna återstå.

Det är med tanken på, huru viktigt det är, att vi skydda vårt nuvarande skogskapital, en af landets största tillgångar, som jag ber att få lägga herrarne på hjärtat den stora betydelse, som genomförandet af en dimensionslag otvifvelaktigt har — hvilket herr Starbäck i dag på förmiddagen så värtaligt och vetenskapligt utvecklade.

Det är med uttalandet af dessa anmärkningar och önskemål, som jag yrkar bifall till det nu föreliggande lagförslaget.

Herr Enander: Herr talman, mina herrar! Lika ändamålsenligt och naturligt som det af utskottet nu reviderade kungl. förslaget, endast innefattande en återväxtlag, är för de sydligare, skogfattigare delarne af vårt land, lika ändamålsenlig och naturlig torde en dimensionslag vara för det mera skogrika Norrland, om nämligen denna dimensionslag i hufvudsak öfverensstämmer med det förslag, som tvenne norrländska landsting i det afseendet förordat.

De invändningar, som kunna göras emot en dimensionslag träffa icke det ifrågavarande förslaget, åtminstone icke själfva innebörden eller de centralare delarne af detsamma. Periferiska detaljanmärkningar mot förslaget skulle nog kunna ha undanröjts genom en utskottsbehandling. En sådan skulle enligt min uppfattning ha varit grundlagsenlig, men den har nu uraktlåtits, hvilket jag icke kan annat än beklaga.

Det förundrar mig, att då öfver 30,000 tecknade från ett län i södra delen af vårt land icke kunde göra sig hörda mot en åtminstone förment våldsamt stiftsammanslagning, endast 6,000 tecknade från tvenne län i Norrland kunde åstadkomma en så kraftig verkan, att man af förskräckelse förpassade Västernorrlands och Jämtlands landstings dimensionslagförslag i den »höga» papperskorgen. Ett af de bestämmande skälen för min namm-

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

underskrift under herr Bromées skogslagsmotion var just, att detta dimensionsförslag syntes mig dock så pass viktigt, att det förtjänade krasfas fram ur korgen för behandling och pröfning i Riksdagen.

Jag vill dessutom säga, att jag med lika godt samvete skulle ha undertecknat den där petitionen med de 6,000 tecknade, som jag nu underskrifvit den af herr Bromée framburna motionen. Den protest, som i petitionen uttalas mot landstingens förslag, träffar nämligen detta endast såsom förvrängdt eller läst genom mörka glasögon, med bågar af trämassepapp eller något sådant. Läser man det ifrågavarande förslaget åter i vanligt bondförnufts ljus, skulle sannerligen äfven de 6,000 tecknade ha skrifvit under den nyssnämnda Broméeska motionen. Ty hvad godt man än kan säga om det af utskottet modifierade kungl. förslaget, skall dock en blott och bar återväxtlag städse hänga öfver de norrländska länen såsom ett damoklessvärd. Ty om detta förslag går igenom och blir lag, vet man ej, hvad man får taga och hvad man icke får taga af sin egen skog, men det får man åtminstone veta, om en dimensionslag kommer till stånd. Man vet då, att det och det får man taga ned till viss dimension, och att om man vill taga mera till afsalu, man lätt kan få besked därom genom utsyning, som för ett mindre hemman torde kunna ske gratis. Med utskottets återväxtlag kan en enfaldig bonde af pur okunnighet råka taga för sig så dumt på en liten del af sin skogsmark, att hvad han tagit, blir beslagtaget, och han själf tagen i häkte för böter samt därtill förbjuden att tillsvidare röra sin egen skog. Man vet, som sagdt, icke, hvad man får taga eller ej, man har visserligen sin frihet, men man har på samma gång ett damoklessvärd öfver sitt hufvud, och då är friheten icke mycket att sätta värde på.

På nu anförda skäl ber jag att få yrka bifall till den af herr Olofsson afgifna, af herrar Bromée och Öhngren understödda reservationen.

Herr Persson i Stallerhult: De flesta talare, som yrkat bifall till den nu föredragna paragrafen, ha haft anmärkningar att framställa emot såväl denna § som lagen i öfrigt. Men när man har anmärkningar mot ett lagförslag, bör man väl alltid yrka afslag å detta förslag. Så gör man emellertid icke här, utan hur stora och grava anmärkningar man än har mot lagförslaget, är man i alla fall färdig att antaga detsamma. Jag har för min del blifvit stärkt i min uppfattning i denna fråga af de föregående talarnes anföranden, och det är hufvudsakligen på dessa, som jag stödjer mitt yrkande om afslag å det förevarande lagförslaget. Jag skall icke ingå på någon kritik af förslaget i dess helhet, utan jag skall för korthetens skull hufvud-

sakligen hänföra mig till hvad min sidokamrat samt herr Daniel Persson här yttrat mot lagen.

*Ang. skogs-
lagstiftning*

m. m.
(Forts.)

Åtskilliga talare, särskildt en talare på kalmarbänken, som bemötte min sidokamrat, ha här sagt, att man bör väl i alla fall ha det förtroendet till sig själf, att man kan tillämpa lagen, och de ansågo, att den icke skulle blifva så odräglig att lefva efter. Jag vill emellertid hemställa till de kammarens ledamöter, som hörde det anförande, som den ärade talaren på kalmarbänken hade, huruvida man verkligen kan ha förtroende för en lag, som kan tillämpas så, som den ärade talaren antydde. Han sade bland annat, att om en fastighetsägare hade ett mycket långsträckt skogsskifte, skulle han icke få afverka något af sin skog, emedan därigenom grannarnes skogar beröfvades det skydd, som de så väl behöfde.

Kontrollen i fråga om tillämpningen af denna lag är anfördtrodd åt en skogsvårdsstyrelse, men huru lagen af denna skogsvårdsstyrelse kommer att tillämpas, det vet man icke. Det synes mig vara skäl för att man icke nu bör antaga denna lag.

Det är alldeles klart, att denna lag kommer att medföra vid sin tillämpning stora utgifter. Jag vill fråga herrarne, huru det kommer att gå i t. ex. ett sådant län som Skaraborgs län. Där finnas 32,100 fastighetslotter, och af dessa ha 27,667 ett taxeringsvärde under 8,400 kronor. Jag har hämtat dessa siffror från den statistik, som vi i fjol erhöilo till ledning vid bedömandet af inkomstskatten. Att man särskildt fäst sig vid taxeringsvärdet 8,400 kronor, beror därpå, att man ville ha ett sådant taxeringsvärde, där egendomarne icke lämnade mer än 500 kronors afkastning efter 6 procent. Medelvärdet å de 27,667 fastigheter, som hade ett taxeringsvärde af 8,400 kronor och därunder, utgör 3,175 kronor. Jag vill ytterligare meddela, hvad dessa siffror betyda. I största delen af Skaraborgs län är medeltaxeringsvärdet 80 å 100 kronor och möjligen därutöfver per tunnland. Då kunna herrarne tänka sig, att fastigheterna där i allmänhet icke äro stora till yttinnehåll och att det icke kommer mycket skogsmark på hvarje fastighetslott. Om det nu kommer anmälan därom, att en 20, 100 eller 1,000 af dessa mindre fastighetsägare icke sköta sin skog, som de borde, utan att möjlighet förefinnes, att återväxten äfventyras, då skall hela denna apparat sättas i gång, och det förstå nog herrarne, att det icke kostar småsummor.

Om nu denna lag undantoge vissa smärre jordbruksfastigheter, skulle jag icke säga så mycket om densamma. Men meningen är ju, att alla enskilda småägare till skogsmarker skola vara underkastade lagens tillämpning, på sätt de blifvande skogsvårdsstyrelserna komma att bestämma. Det är således klart, att, om en skogsvårdsstyrelse skulle anse att återväxten äfventyras, lagen måste tillämpas, utan afseende på om det gäller större eller mindre hemman. Men det är alldeles orimligt, att landsting och

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

vederbörande ägare skola betungas med utgifter därför, helst som det icke är möjligt att på små lotter bedriva en rationell skogsvård. Många gånger räcka dessa småbrukares skogar icke ens till husbehofsafverkning. Detta gör, att skogarna blifva kalhuggna på 5 à 10 år. Men ändå vill man fordra, att deras återväxt skall betryggas. Jag har ingenting att erinra mot, att på hemmansägarnes skogsmarker återväxten betryggas, men jag vill, att man till en början från lagens tillämpning undantager de små hemmanens skogar.

Nu säger man, att i de län, där det afverkas och utskeppas mycken skog, skulle man i skogsvårdsafgifter få in mycket penningar genom de afgifter, som skulle erläggas för att virket finge utskeppas. Men huru skall det i detta afseendet komma att ställa sig för de län, som ligga inne i landet? Om jag granskar, huru det skulle komma att ställa sig för t. ex. Skaraborgs län, så vågar jag påstå, att det där finnes ytterst få skogsafverkare, som befatta sig med virkets utskjeppning, utan detta bestyr går i stället genom mellanhänder. Om det emellertid endast funnes en mellanhand, t. ex. grosshandlarne i Göteborg, så skulle det möjligen kunna redas ut, huru stora afgifter som fölle på det ena eller andra länet. Men virket går vanligen genom flere mellanhänder, innan de stora utskjeppningskontoren får det till utskjeppning. Tro herrarne då, att det beträffande dessa afgifter skulle stå till att få en rättvis fördelning? Nej, jag tror, att större delen af de afgifter, som skulle tillfalla ett län, som låge inne i landet, komme att tillfalla det län, inom hvilket utskjeppningen försiggår. Det är icke möjligt att ålägga alla personer, som äro mellanhänder vid virkets utskjeppning, att föra böcker. Det är därför klart, att man genom landstingsbeskattning får betala dessa skogsstatstjänstemän, ägodelningsrättsledamöter och skogsvårdsstyrelser, som skola fara omkring och se till, att de små fastighetsägarna sköta sina skogar så, att återväxten betryggas.

Såsom jag sagt, kunde jag nog hafva erinringar att göra mot åtskilliga paragrafer i lagförslaget, men jag skall icke framställa dem, emedan jag är fullkomligt öfvertygad om, att denna lag, äfven efter dess omarbetning af utskottet, är behäftad med sådana brister, att den är omöjlig att antaga. Jag tycker därför, att därmed bör få anstå ännu någon tid. Ty då återkommer den nog framdeles fri från de fel och brister, som man nu påpekat vidläda densamma. Så har skett förut med åtskilliga stora lagförslag. När man afslagit dem det ena året, ha de återkommit ett annat i en sådan form, att det blifvit möjligt att efterleva och tillämpa dem. Jag tror därför icke, att det skulle skada, om vi nu afsloge denna lag. Har man kunnat dröja så länge som till 1903 med dess framläggande, tror jag, att man kan dröja ännu något år, innan man antager den, helst som lag-

texten är så affattad, att dess tillämpning kan leda till det största godtycke.

Jag anhåller att få förena mig med dem, som yrkat afslag på lagen.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.*

(Forts.)

Häruti instämde herrar *Bengtsson* i Häradsköp och *Erikson* i Öfre Odensvi.

Herr Andersson i Västra Nöbbelöf: Jag kan icke neka till, att här föreligger en fråga, hvars lösning intresserar mig mycket, och som i många år varit föremål för mitt lifligaste intresse. Redan år 1885 reserverade jag mig vid ett lagutskotts-betänkande till förmån för en sådan skogslag som denna.

Här har gjorts många anmärkningar mot Kungl. Maj:ts förslag. Jag ber få säga, att denna lag icke i alla afseenden är sådan, som jag skulle vilja hafva den, och att jag därför möjligen kommer att påyrka ändring uti vissa delar af densamma. Den siste talaren nämnde, att vi gärna kunde uppskjuta antagandet af detta lagförslag ännu några år. Men, mina herrar, vi ha nu väntat i snart 50 år på denna lag, och under tiden hafva skogarna i vårt land nedhuggits och sköflats på stora sträckor. Jag tror icke, att vi kunna stå till svars med att låta det fortgå längre på detta vis, utan vi måste nu besluta oss för denna lag, hvilken, om den än icke passar för alla delar af landet, dock kommer att i många hänseenden skydda en rikedom, som äfven tillhör våra efterkommande. Jag vill hoppas, att det icke skall komma att dröja länge, förrän lagen kompletteras därhän, att den kommer att blifva till gagn äfven för sådana delar af vårt land, där den nu icke synes passa. Jag tror t. ex. icke, att den är tillräcklig för Jämtlands, Västernorrlands och möjligen Gefleborgs län. Genom ett bifall till det föreliggande förslaget, tror jag dock att Riksdagen skall göra vårt fosterland en mycket stor välgärning.

Man har, då lagförslag här förelegat, ofta sagt, att de tillkommit nästan enbart i syfte att skaffa en stor tjänstemannakår inkomster. Denna lag har åtminstone i det hänseendet den fördelen, att den nästan uteslutande ifrågasätter kommunala tjänstemän. För min del kan jag icke finna annat, än att lagens föreskrifter i afseende å dessa tjänstemän äro fullständigt acceptabla. Dock skulle jag önskat, att hushållningssällskapens ombud icke fått tillsättas af hushållningssällskapens förvaltningsutskott utan omedelbart af hushållningssällskapens ledamöter. Men detta är ju en detaljsak, som framdeles kan ändras.

En talare har här såsom skäl för afslag anfört, att det kunde finnas personer, som ägde ända till 20 hemman, hvilka voro alldeles skoglösa, och att det vore orimligt att ålägga dessa personer att skaffa återväxt på sina hemman. För min del anser jag

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

detta skäl talar för nödvändigheten af en lag, som tvingar sådant folk att vidtaga åtgärder för den nedhuggna skogens återväxt samt förhindrar att, dylika ödeläggelser vidare förekomma.

Då jag, herr talman, icke kan finna annat, än att denna lag för vårt land kommer att blifva till stor nytta, och att den ingalunda gör någon inskränkning i de små hemmansägarnes frihet att disponera sina skogar, skall jag på det lifligaste be att få yrka bifall till utskottets förslag.

Herr Elowson: Den högt ärade talaren på skaraborgslänsbänken hänförde sig till de anmärkningar, som under debatten blifvit gjorda och grundade därpå ett afslagsyrkande. För min del skall jag, i motsats till honom, hänföra mig till den bevisning, som af andra talare är åstadkommen därom, att det af Kungl. Maj:t framlagda och af utskottet med vissa förändringar biträdda lagförslaget hvilat på en sund och riktig princip.

Jag vill erinra därom, att det finnes en växelverkan mellan nutid och efterkommande tid. Vi belasta våra efterkommande med räntor och amorteringar å lån, som vi upptaga. Det synes mig därför, att vi också böra genom uppoffringar å vår sida göra något för att skydda den materiella kulturen till gagn för våra efterkommande. Jag erinrar mig vid detta tillfälle en för många bland eder, mina herrar, väl bekant medalj, framställande en gammal man, som planterar träd. Gubben planterar träd, se där symbolen för den innersta kärnan i det nu föreliggande lagförslaget.

Då jag är öfvertygad om, att detta förslag, om det upphöjes till lag, skall lända till fäderneslandets materiella utveckling, anhåller jag att få yrka bifall till den föredragna paragrafen.

Herr Olofsson: Det är märkligt att här se, det den ene stadsrepresentanten efter den andre uppträder och tyckes hafva så god reda på våra skogsförhållanden ute på landet. Jag tänkte verkligen, att det först vid behandlingen af frågan om städernas skogar varit deras tid att yttra sig. Nu tyckas de vara lika bra hemma i skogsvårdsfrågor som landsbygdens representanter.

Jag vill bemöta ett af herr Nydal fälldt yttrande. Han sade, att det skulle vara orätt att påtvinga befolkningen i Västernorrlands län en dimensionslag. Med lika mycken rätt kunde man emellertid säga, att det är orätt att påtvinga hvilket län som helst en återväxtlag. Jag tror, att om man skulle för befolkningen i Västernorrlands och Jämtlands län framlägga de båda förslag, som nu äro hufvudsakligen ifrågasatta, samt låta denna befolkning välja mellan förslagen, så skulle den luta åt dimensionslagen. Så länge det däremot endast gäller att freda skogen från lagstiftningens ingripande, har man skrivit på petitioner utan att taga reda på hvad vårt dimensionslagsförslag innebär.

Det är mycket lätt att få namnunderskrifter å en petition, och särskildt när det gäller en lag, som skulle inkräkta på hvars och ens fri- och rättigheter, är det ej svårt att få till stånd en opinionsyttring mot sådant tvång. Men jag skulle önska, att befolkningen nu finge pröfva, huruvida den vill hafva något af de nu föreliggande förslagen eller vårt dimensionslagsförslag. Jag tror, att det då skulle blifva lika många namn på den petitionslista, som riktade sig mot det kungliga förslaget.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Jag tror, att det icke skulle vara ur vägen att få ett uppskof med denna fråga. Jag vet icke precis, hvad vi hafva för anledning att brådska så mycket. Man såg ju, hur det förhöll sig med väglagen. Det var på samma sätt som med den nu framlagda lagen. Man var tvungen att taga någonting. Ja, hvad har väglagen egentligen gjort oss för gagn? Jag tror, att vi skulle hafva varit lika nöjda, om vi sluppit väglagen under de 12 år, vi nu haft den. Den har endast förorsakat kostnader. Liknande var förhållandet med härordningsförslaget för 2 år sedan. Det var då så brådtom. Jag tror emellertid, att det hade varit lika godt, om förslaget fått ligga till sig ett år. Det hade då stannat vid mindre utgifter. Jag tror äfven, att om denna fråga får hvila sig ett år, vi kunna få en lag, som är något bättre.

Jag yrkar bifall till min reservation.

Herr Eriksson i Bäck: Jag ber att få yrka bifall till den föredragna paragrafen.

Herr Svensson i Bondön: Det är ett beklagligt faktum, att skogens bestånd i vårt land är äfventyradt. För att skydda den nationalrikedom, som redan finnes i våra skogar eller framdeles kan komma att där växa upp, måste statsmakterna med kraftig arm träda hjälpande emellan. Men på samma gång jag beklagar denna omständighet, måste jag säga, att hvar och en, som hyser betänkligheter gent emot det föredragna förslaget, måste låta dessa betänkligheter falla i betraktande af den stora fara, som är hotande. Jag kan såsom norrbottning tala något af egen erfarenhet rörande verkan af den norrbottniska skogslagen, som nu varit gällande en lång tid. Här har blifvit ifrågasatt, att ytterligare två län, nämligen Jämtlands och Västernorrlands, skulle undantagas från giltighetsområdet för den nu ifrågasatt väglagen. Man vill sålunda i dessa län gå tillväga på ett särskildt sätt för vinnande af ett bättre sakernas tillstånd än det nuvarande. Jag är emellertid af den uppfattningen, att en dimensionslag icke kan vara praktisk eller medföra tillfredsställande resultat för framtiden. Jag har verkligen hört, att beträffande Västerbottens län, hvarest samma dimensionslag tillämpas som i Norrbotten, denna lag framhållits såsom i viss

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

mån utgörande ett verksamt medel för skogens bestånd. Men jag tror knappst, att man med fullt fog kan påstå, att så är förhållandet i Norrbotten, ty huruvida en dimensionslag skall blifva verksam eller icke, beror på landets, på skogsmarkens beskaffenhet. Inom ett litet område kunna råda olika förhållanden med afseende å markens och vegetationens beskaffenhet, hvilket gör att en dimensionslag, som kan passa på det ena stället, ej passar på det andra. Vi kunna tänka på de trakter, där marken i större eller mindre grad är förvildad, men där ett eller annat kraftigt skott med stor växtkraft skjutit upp. Detta skott växer upp kraftigt till ett träd, som uppfyller dimensionslagens bestämmelser. Trädet blir då afverkadt, ehuru det varit ett träd, som egentligen bort gifva frö åt kommande släkten. Men den gamla, undertryckta och skadade skogen står kvar och hindrar marken att torka upp, så att landet mer och mer försumpas. Häraf kan aldrig blifva ett godt resultat. Erfarenheten visar, att där marken är mera vattensjuk, den kan öfvergå från skogsmark till kärrmark. Härtill kan till och med dimensionslagen vara orsaken.

Dimensionslagen i Västerbottens och Norrbottens län synes visserligen afse att befordra en rationell skogsvård, ty rubriken till lagen angifver, att lagen är till för att förekomma öfverdrifven afverkning af ungskog. Denna rubrik kan jag emellertid icke gilla, ty lagen innehåller faktiskt icke någonting sådant. Om man läser lagtexten, så finner man, att lagens bestämmelser reduceras till ett exportförbud beträffande alla barrträd under viss dimension, såvida de icke blifvit utstämplade af jägmästaren. Till användning inom orten får man afverka träden, och ingenting hindrar att sätta yxan till roten samt helt och hållet kalhugga marken. Det är först då det gäller export, som lagen träder emellan. Nu ser man af erfarenheten, att när det skall afgöras, huruvida skogen är sådan, att den får eller icke får afverkas för utskeppning, detta helt och hållet beror på jägmästarens omdöme. Han har full befogenhet att efter sin egen individuella uppfattning utstämpla eller icke utstämpla. Lyckas det icke att få den ene jägmästaren att utstämpla, så kan det lyckas med den andre, och jag har aldrig sett, att den, som velat ruinera sig på detta sätt, blifvit förhindrad därifrån genom vår dimensionslag. Jag tror fördenskull, att det ej kan lända till gagn att utsträcka dimensionslagens tillämplighet. Visserligen kan man fråga: har då denna dimensionslag icke åstadkommit något gagn? Ja, därpå är det ganska svårt att bestämdt svara. Den kan till en del hafva verkat gagneligt, men den kan äfven till en del hafva verkat skadligt. Det förnämsta gagn, som, så vidt jag känner till, lagen gjort, åstadkoms i början af dess tillvaro. Det var hos befolkningen en ganska allmän vana, att, när bönderna reste upp till skogarna för att drifva ned timmer

till sågverksbolagen, de s. k. inhysingarna, soldater eller annat löst folk, stannade hemma samt stulo skogen från bönderna. Det stulna förde de sedermera ned till älften, hvarefter trävaru-affärsmännen köpte det, då det ej behöfde vara stämpladt. Då bönderna kommo hem, var deras skog delvis bortstulen, och detta var den affär, mången gjorde med sina resor. Den allra kraftigaste verkan, lagen har haft, är nu den, att enär skogen numera måste vara stämplad, detta tjufveri upphört. Dessutom kan jag icke förneka, att på vissa ställen lagen verkat godt, men detta har varit beroende på jägmästarnes uppfattning om beskaffenheten af den skog, som skulle stämplas. En jägmästare inom ett revir har kanske aldrig funnit någon skog för skadlig att stämpla. En annan jägmästare i ett annat revir har varit mera framsynt och tänkt på hvad lagens mening egentligen varit samt därför stämpladt mycket försiktigt. Under sådana förhållanden hafva vi funnit lagen vara af större betydelse på papperet än i verkligheten. Det har hufvudsakligen berott på jägmästarens individuella uppfattning, om skogen fått huggas eller icke.

Nu är emellertid så mycket ordadt om denna sak, att vidare ordande ej kan vara erforderligt. Jag yrkar fördenskull bifall till den föredragna paragrafen.

Öfverläggningen var härmed slutad. Herr talmannen framställde propositioner på de därunder gjorda yrkandena, nämligen 1:o godkännande af utskottets förslag, 2:o godkännande af utskottets förslag med den ändring däri, som under öfverläggningen föreslagits af herr Persson i Tällberg, och 3:o afslag å utskottets förslag och Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning. Herr talmannen förklarade sig anse förstnämnda proposition vara med öfvervägande ja besvarad. Som likväl votering begärdes, blef nu, sedan till kontraposition antagits bifall till det under 3:o) upptagna yrkandet, uppsatt, justerad och anslagen följande omröstningsproposition:

Den, som vill, att kammaren godkänner särskilda utskottets n:o 2 förevarande förslag till 1 § i lag angående vård af enskildes skogar, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har kammaren afslagit utskottets berörda förslag och Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning.

Voteringen utföll med 168 ja mot 52 nej; och hade kammaren alltså godkänt utskottets förslag till paragrafen.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

2 och 3 §§.

Utskottets förslag godkändes.

4 §.

Enligt utskottets förslag skulle denna paragraf erhålla följande lydelse:

Har jämlikt 3 § talan blifvit till domstol instämd, äger domstolen föreskrifva de åtgärder, hvilka för återväxtens betryggande å den afverkade skogsmarken böra vidtagas, samt förelägga viss tid, inom hvilken samma åtgärder skola vara fullgjorda, vid äfventyr att de eljest varda af skogsvårdsstyrelsen på den försumliges bekostnad verkställda; och må domstolen därjämte, jämväl innan målet slutligen pröfvas, i den mån sådant finnes vara af nöden samt kunna ske utan förnärmande af annans rätt, meddela förbud, intill dess de föreskrifna åtgärderna blifvit verkställda, mot afverkning å så stor del af det ägaren tillhöriga skogsområde, som skäligt pröfvas, hvilket förbud må antingen gälla hela skogsbeståndet eller på visst sätt inskränkas, såsom genom tillåtelse att afverka träd af vissa mått eller att afverka till husbehof.

Öfver rättens slutliga utslag föres klagan genom besvär; angående klagan öfver förbud, som under rättegången meddelas, gälle hvad i 16 kap. 10 § rättegångsbalken stadgas. Afverkningsförbud går genast i verkställighet.

Vid paragrafen hade afgifvits reservation af herrar *Jansson* i Saxhyttan och *Lundell*, hvilka för paragrafen föreslagit denna lydelse:

Har jämlikt 3 § talan blifvit till domstol instämd, äger domstolen föreskrifva de åtgärder, hvilka för återväxtens betryggande å den afverkade skogsmarken böra vidtagas, samt förelägga viss tid, inom hvilken samma åtgärder skola vara fullgjorda vid äfventyr, att de eljest varda af skogsvårdsstyrelsen på den försumliges bekostnad verkställda.

Öfver rättens slutliga utslag föres klagan genom besvär.

I frågan anförde:

Herr Lundell: Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till den af herr Jansson i Saxhyttan och mig vid denna punkt afgifna, utskottets betänkande vidfogade reservation.

Herr Staaff: På de skäl och grunder, som förut under princip-

debatten blifvit ganska vidlyftigt af flere talare framlagda, ber jag att få yrka bifall till utskottets förslag, sådant det nu föreligger. Jag vill endast till dessa skäl lägga, att sedan kammaren bifallit det af utskottet i första paragrafen gjorda förslaget, att ägaren skall ansvara jämsides med afverkaren, tror jag, att kammaren handlar i hög grad i ägarens intresse genom att upprätthålla det förbud, som är föreslaget i denna §. Om nämligen detta förbud bortfaller, är det tydligt att ägarens ställning i förhållande till afverkaren, åt hvilken han upplåtit sin afverkningsrätt; om afverkaren missbrukar denna rätt till vanskötsel med öfverträdande af denna lag, kommer att bli vida svagare, än för den händelse ägaren, som helt naturligt är intresserad och kan ha tillfälle att öfvervaka hur afverkningen sker, äger möjlighet att genom anmälan få till stånd ett verkligt effektivt inskridande. Jag hemställer om bifall till utskottets förslag.

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

Herr vice talmannen Pehrson: Jag tror nog, att det ej finns någon utsikt att vinna ändring i denna paragraf, allra helst som det är bekant, att den blifvit antagen i Första Kammaren i den form, som här föredragits.

Icke heller tror jag att kammaren bör bifalla den reservation vid denna paragraf, som är af herrar Lundell och Jansson vidfogad utskottets betänkande, ty denna reservation innehåller ej allenast en styckning af förevarande paragraf, utan påyrkar också, att alla paragrafer från och med 5:e till och med 11:e skola ur lagförslaget utgå. Jag har således ej begärt ordet för att biträda den ifrågavarande reservationen. Däremot synes det mig vara af viss vikt, att af någon ledamot af det utskott, som behandlat frågan, få höra, om denna ordalydelse är så tillfredsställande som den borde vara.

När i sista hälften af första stycket af § 4 talas om afverkningsförbud, så heter det så här: »och må domstolen därjämte, jämväl innan målet slutligen pröfvas, i den mån sådant finnes vara af nöden samt kunna ske utan förnärmande af annans rätt, meddela förbud, intill dess de föreskrifna åtgärderna blifvit verkställda, mot afverkning å så stor del af det ägaren tillhöriga skogsområde, som skäligt pröfvas, hvilket förbud må antingen gälla hela skogsbeståndet eller på visst sätt inskränkas, såsom genom tillåtelse att afverka träd af vissa mått eller att afverka till husbehof».

Förbudet kan alltså enligt ordalydelsen afse all skog, som en jordägare besitter, ty det står »ägaren tillhöriga skogsområde». Förbudet kan således omfatta all hans skog och innebära, att han ej annat än i undantagsfall får afverka till husbehof. Således skulle han ej få taga någon skog till alldeles nödig reparation af sina hus eller till nybyggnad, hvilken ju också kan tänkas vara behöflig, eller till bränsle. Förbudet kan, som sagdt, efter

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

mitt förmenande sträcka sig så långt, att ägaren till ett skogsbestånd ej får afverka ens till husbehof, och det går enligt min äsikt alltför långt. Nu tror jag visserligen ej, att det är meningen att paragrafen skall tolkas på detta sätt, men jag håller före, att ordalydelsen är sådan, att man med god vilja — om jag så får säga — kan tolka den så, och det skulle vara olyckligt om det vid något tillfälle inträffade, att förbudet sträckte sig ända till husbehofsvirke och husbehofsbränsle. Det vore därför af intresse att få höra af någon af utskottets ledamöter, huru utskottet tänkt sig tolkningen af innehållet i denna paragraf.

Herr Widén: Herr talman, mina herrar! I anledning af den siste ärade talarens anförande ber jag att få yttra några ord. De af herrarne, som studerat såväl det kungl. förslaget som utskottets, behagade finna, att i den paragraf, som motsvarar den nu föredragna, eller § 3 i kungl. förslaget, föreskrifves — herrarne återfinna det nederst på sid. 90 — att Konungens befallningshafvande kan, »i den mån sådant finnes vara af nöden samt kunna ske utan förnärmande af annans rätt, förbjuda afverkning å egendomens hela skogsområde eller så stor del där af, som skäligt pröfvas». Enligt det kungl. förslaget hade Konungens befallningshafvande således rättighet att meddela afverkningsförbud för egendomens hela skogsområde, och tillika var det ej stadgadt eller gifvet någon som helst anvisning på att förbudet kunde på något sätt inskränkas. Detta ansåg utskottet för sin del vara en smula för strängt. Därför har utskottet i den formulering, som det gifvit åt paragrafen, meddelat en anvisning om att domstolen skall tillse, huruvida det verkligen kan vara nödvändigt att utfärda ett förbud, som omfattar *all* skog på det skogsområde, som kan pröfvas skäligt att belägga med förbud. Utskottet säger alltså i förevarande paragraf, att förbudet må antingen gälla *hela skogsbeståndet*, d. v. s. alla träd, som finnas på det här ifrågavarande under förbud satta området, eller ock att det må *på visst sätt inskränkas* såsom till afverkning af träd af vissa större dimensioner, eller medelst undantag för afverkning till husbehof. Därigenom har utskottet åt domstolen gifvit en anvisning att, så vidt behovet icke annorlunda kräfver, fritaga husbehofsafverkningen.

Att utskottet däremot ej har kunnat gå fullt så långt, att det *under alla förhållanden* fritagit husbehofsafverkningen, beror naturligtvis därpå, att afverkningsförbudet har två olika ändamål. Förbudet har nämligen till ändamål dels att gentemot en afverkare, som uppenbarligen sköflar skogen, så att ingen återväxt kan bli af, förhindra honom att fortgå på detta sätt, dels att gentemot en person, om hvilken det kan misstänkas, att han söker undandraga sig uppfyllandet af de förpliktelser, som lagen lägger på honom, erhålla säkerhet för att han är i stånd att

fullgöra dessa förpliktelser. Det skulle eljest kunna hända, att, när skogsåterväxten genom plantering eller skogssådd skulle ombesörjas, det visade sig, att personen saknade tillräckliga tillgångar, och då finge skogsvårdskassan bekosta de behöfliga åtgärderna. Det skulle således bli lätt för en person att på det sättet undandraga sig fullgörandet af sina förpliktelser genom att ställa om, att han ej hade tillgångar därtill, eller ock kunde det hända, att han eljest — utan att han själf ställde om på det sättet — likväl vore utan tillgångar. Det är alltså meningen med detta afverkningsförbud, att det skall tjäna till att bereda trygghet mot att tillgångar saknas, eller att den skyldige ställer så till, att han icke blir i stånd att fullgöra sina förpliktelser. — Man kan nu mycket väl tänka sig, att, när en person t. ex. har sålt hela sin växtliga skog eller större delen däraf, han ej har mera kvar, än hvad som åtgår till hans husbehof. Då är det alldeles gifvet, att det måste finnas möjlighet att meddela förbud mot afverkning äfven till husbehof. Man har gifvit domstolen anvisning på att afverkning till husbehof må undantagas, men man kan ej absolut fritaga densamma. Jag tror därför, att bestämmelsen är så väl afpassad och så billig, som någonsin är möjligt.

Nu ber jag tillika att få säga, att, så vidt jag kunnat döma af den föregående debatten, herrarne ha allt för stora föreställningar om faran af detta afverkningsförbud. Detta förbud kan aldrig någonsin komma att drabba annan, vare sig afverkare eller ägare, än den, som på längden tredskas att fullgöra de åtgärder, som skogsvårdsstyrelsen anser, att han bör vidtaga, därest han låtit vanskötsel af skogen komma sig till last. Det är dock att antaga, att han i de flesta fall låter rätta sig af de många varningar han erhåller. Skogsvårdsstyrelsen vänder sig, då anledning yppas att vanskötsel äger rum, först till den skyldige ägaren eller afverkaren och hör efter, huru det förhåller sig. Detta är så att säga den första varningen. Sedermera, om han då icke bryr sig om styrelsens önsknings, låter denna hålla syn. Detta är en ytterligare varning att ställa sig styrelsens önsknings, så vidt möjligt är, till efterrättelse. Sedermera heter det, att styrelsen skall söka träffa öfverenskommelse med honom om de åtgärder, som böra vidtagas. Han är då ännu en gång i tillfälle att ställa så till, att ingen fara för förbud för honom uppstår. Först därefter kan följa sakens instämmande till domstol, och under hela proceduren där har den stämde tillfälle att ordna saken på ett tillfredsställande sätt. Det är sålunda endast mot dem, som ytterligt tredska att fullgöra de föreskrifna åtgärderna, som i verkligheten ett afverkningsförbud i sista hand kan komma att utfärdas. Med afseende på den, som verkligen vill göra rätt för sig och sköta sin skog ordentligt, kan aldrig något sådant afverkningsförbud komma i fråga. Men antag i

*Ang. skogs-
lagstiftning.
m. m.
(Forts.)*

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

alla fall, att ett sådant afverkningsförbud drabbar honom, så gäller ju dock detta ej längre, än tills han fullgör honom förelagda åtgärder, eller visar, att han vill och kan fullgöra dem genom att ställa pant eller annan säkerhet för dem. I sådana fall går afverkningsförbudet tillbaka. Således är det den allra lättaste sak för honom att, därest han verkligen så vill, befria sig från afverkningsförbudet på hvilken punkt som helst af förfarandet; och för den saken behöfver han ej gå till någon som helst domstol eller myndighet, utan han behöfver blott fullgöra hvad som är öfverenskommet eller af domstol ålagdt, eller eljest göra upp saken med skogsvårdsstyrelsen.

Vilja vi för öfrigt hafva någon effektivitet hos lagen, äro vi tvungna att behålla förbudet; och för öfrigt ligger det i hela sakens natur, att med skogsvårdsstyrelsen såsom handhafvande myndighet, hvilken därtill är så bunden af stränga former, syftande till att framkalla sakens uppgörande i godo, det ej bör föreligga någon anledning till farhågor.

Jag har härmed velat säga, att genom de lindringar i förevarande hänseende, som utskottet har föreslagit i den kungl. propositionen, hvar och en bör känna sig fullt trygg, att det härvidlag icke kan förekomma några trakasserier.

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till paragrafen.

Herr Lundell: Huru man än ordnar saken, framgår det tydligt af ordalydelsen här, att förbudsbestämmelsen är starkare än Kungl. Maj:t föreslagit i sitt ursprungliga förslag och att utskottet har skärpt densamma. Ty enligt Kungl. Maj:ts förslag kunde icke interimsförbudet sträcka sig till husbehofsafverkning, och jag kan ej heller finna, att man behöfver göra förbudet strängare än Kongl. Maj:t föreslagit. Det kan ju vara så, att om en myndighet är kitslig i detta fall, en hemmansägare skulle förbjudas att afverka ett lass ved, som behöfdes till bränsle, ty såsom vi se af § 5, som väl antagligen kommer att gå igenom, kan Konungens befallningshafvande utfärda afverkningsförbud på all skog. Vare sig förbudet är berättigadt eller ej, står det dock fast, att han ej får tillgodogöra sig ett enda smul af sin skog, ifall förbudet utsträcker till hela skogen, han må än aldrig så väl behöfva virke till husbehof. Förbudet kan ej upphävas, förrän vederbörande domstol yttrat sig om saken, och detta kan komma att dröja ganska länge. Man får väl beräkna, att skogsvårdsstyrelsen skall komma att bestå af så pass hyggliga och medlidsamma personer, att de aldrig skola utfärda ett sådant förbud; men hvad själfva lagen beträffar, lägger den i alla händelser ej något hinder i vägen för att förbud utfärdas för all husbehofsafverkning. Jag anser därför, att åtminstone i detta hänseende borde paragrafen ändras. Jag vidhåller för öfrigt mitt yrkande.

Herr Widén: Herr talman! Jag vill blott i korthet upplysa om, att den siste ärade talaren måste hafva läst den kungl. propositionen oriktigt. Enligt Kungl. Maj:ts förslag i häremot svarande del af § 3 var visst icke undantag gjordt för husbehofshygge, utan enligt Kungl. Maj:ts förslag i § 3 första stycket, hvilket handlar om det förbud, som motsvarar det nu ifrågasvarande förbudet, skulle detsamma omfatta äfven husbehofshygge.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Härmed var öfverläggningen afslutad. I enlighet med de yrkanden, som därunder förekommit, gaf herr talmannen propositioner dels på godkännande af utskottets förslag till ifrågasvarande paragraf och dels på godkännande af paragrafen med den lydelse, som föreslagits i den af herrar Jansson i Saxhyttan och Lundell afgifna reservationen; och fann herr talmannen den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Som votering likväl begärdes, blef nu uppsatt, justerad och anslagen följande omröstningsproposition:

Den, som vill, att kammaren godkänner särskilda utskottets n:o 2 förevarande förslag till 4 § i lag angående vård af enskildes skogar, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har kammaren godkänt paragrafen med den lydelse, som föreslagits i den af herrar Jansson i Saxhyttan och Lundell afgifna reservationen.

Omröstningen utföll med 144 ja mot 61 nej; och hade kammaren alltså bifallit utskottets förslag till paragrafen.

5—9 §§.

Utskottets förslag godkändes.

10 §.

Utskottet hade för denna paragraf föreslagit nedannämnda lydelse:

Böter, som enligt denna lag ådömas, äfvensom genom försäljning af förbrutet virke uppkommen behållning och enligt 7 §

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

utdömd ersättning för virke, som undgått beslag, fördelas så, att en tredjedel tillfaller åklagaren samt två tredjedelar skogsvårdskassan i det landstingsområde, där afverkningen bedrifvits. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

Försäljes i beslag taget virke, innan det dömts förbrutet, skall, till dess frågan därom blifvit slutligen afgjord, försäljningssumman nedsättas i länets ränteri, och vare om insättning af sådana medel i bankinrättning lag, som i 138 § utsökningslagen sägs.

Beträffande paragrafen anförde

Herr Persson i Stallerhult: Herr talman! Genom antagandet af 7 § ha böterna bestämts till belopp af 25—500 kronor, hvarjämte stadgats ersättningskyldighet med belopp motsvarande värdet af beslagtaget virke, och fördelningen af allt detta skall nu ske såsom 10 § bestämmer, d. v. s., så att åklagaren skulle erhålla $\frac{1}{3}$ af böterna och af den behållning, som uppkommer vid verkets försäljning och, för den händelse särskild angifvare finnes, skulle han få $\frac{1}{2}$ af åklagarens andel. Jag för min del kan icke vara med om att stillatigande åhöra, att en sådan paragraf antages, utan att däremot nedlägga min gensaga.

Säga hvad man vill, så ingriper dock denna lag i den enskilda äganderätten, såsom man förut icke haft aning om att lagar skulle kunna göra. Nu blir den, som möjligtvis kommer att öfverträda ett afverkningsförbud, straffad med böter och i brist på tillgång får han aftjäna dessa böter med fängelse. Jag hade dock tänkt mig, att man icke skulle behöfva särskildt uppmuntra allmänna åklagare eller angifvare att beifra öfverträdelse mot denna lag genom att tillerkänna dem del af böterna såsom belöning för vederbörandes tjänstenit eller angifvelselusta.

Under åtskilliga år har man vid antagandet af lagar, hvori stadgats bötesstraff för öfverträdelse mot dem, bestämt, att böterna skola tillfalla antingen kronan eller något visst ändamål, t. ex. vissa kassor. Förslag ha nog i vissa fall förelegat om att allmänna åklagaren, och möjligen äfven angifvaren, skulle erhålla andel af böterna, men, som sagdt, Riksdagen har under de senare åren förkastat dylika förslag och ställt sig på den sidan, att böterna skola användas på något af de sätt jag här förut omnämnde.

År 1895 förelåg sålunda här förslag till lagstiftning rörande bolag, omfattande åtskilliga författningar; däri var det bestämdt, att för öfverträdelse af ena eller andra beskaffenheten ädömda böter skulle fördelas så, att $\frac{2}{3}$ däraf tillföle kronan och $\frac{1}{3}$ åklagaren. När denna fråga behandlades i Riksdagen, ansåg Andra Kammaren, att detta fördelningssätt icke var lämpligt. Ty man höll före, att man icke på detta sätt skulle behöfva uppegga

vederbörande åklagare att möjligen i onödan väcka åtal mot den, som begått en förseelse mot någon af dessa författningar. Andra Kammaren godkände förslagen, dock med en ändring i bestämmelserna rörande bötesfördelningen, och det oaktadt det af utskottet föreslagits, att åklagaren skulle erhålla $\frac{1}{3}$ af böterna. Andra Kammaren beslöt nämligen, att böterna skulle tillfalla kronan ensam. Och detta föranledde icke lagförslagets fall, ty Första Kammaren fick afstå ifrån sitt beslut och förena sig med Andra Kammaren i dess beslut, hvarigenom dessa författningaringo den form, som de nu ha.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Detta sätt att fördela böterna, så att de skola gå till kronan eller till andra ändamål, det började Riksdagen tillämpa redan 1887. Då förelåg ett förslag till lag om handelsregister, firma och prokura, hvori äfven var föreslaget att åklagaren skulle få $\frac{1}{3}$ af böterna. Lagutskottet tillstyrkte enhälligt den förändringen, att böterna skulle tillfalla kronan ensam, och den motivering lagutskottet härför framlade innehöll endast dessa ord: »Den uppmuntran till tjänstenit i beifrande af de i sistberörda § omfördälda förseelser, som väl härmed är afsedd, tror utskottet icke vara erforderlig eller lämplig; och har därför föreslagits, att dessa böter likasom sådana, hvilka ådömas enligt förordningen angående patent den 16 maj 1884 (§ 22) och lagen om skydd för varumärken den 5 juli samma år (§ 19) äfvensom ofvan åberopade förordning af den 30 maj 1879 skola tillfalla kronan». Detta blef godkänt af Riksdagen, och sedermera har man följt denna princip.

Nu stå vi i färd med att här icke allenast låta åklagaren få andel i böterna såsom belöning för tjänstenit, utan till och med angifvaren skall få sådan andel. Man skall verkligen få leta ganska mycket, innan man får tag i de lagar, enligt hvilka angifvare få del i böter. Om jag icke misstager mig, stadgas detta egentligen i författningarna angående brännvinstillverkning och brännvinsförsäljning och möjligen i ett par andra. Men kan man väl dock sammanställa den förseelse, hvarom 7 § handlar, med sådana förseelser, som afses i de lagar, jag nyss nämnde?

Hvart skall det taga vägen, om man på detta sätt vill uppmuntra angifvare att ställa sig i oginhet mot sina grannar för att kunna tjäna några tiotior eller möjligen några hundra kronor i form af angifvareandel? Jag tycker man icke ens skulle vilja ge sig sken af att godkänna en sådan princip, som lagen i detta fall innehåller.

Jag skulle kunna anföra många exempel i afseende å bötesfördelning ifrån lagar, som antagits under de senare åren, men jag skall nöja mig med blott några. Böter för förseelser mot mantalsskrifningsförordningen tillfalla sålunda kommunernas kassor; böter enligt väglagen gå till vägkassan och användas således för ändamål, som väglagen har till syfte att främja; böter enligt be-

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

villningsförordningen gå likaledes till kommunen; och enligt den 1901 antagna värnpliktslagen skola uti böter, som ådömas för förseelse mot densamma, hvarken åklagaren eller annan äga del, utan de gå till en fond, som har till ändamål att bereda understöd åt värnpliktige, som skadats i tjänsten.

Jag tror man äfven härvidlag skulle kunna göra en ändring i bestämmelserna angående bötesfördelningen. Jag hoppas det icke blir så många gånger som dessa böter skola komma att ådömas; men jag har i alla fall tänkt mig, att de borde användas för ändamål, som lagen afser att främja, närmast då skogsvård; de skulle således gå till skogskassorna.

Med dessa åsikter ber jag, herr talman, att få framställa yrkande om en ändring i mom. 1 af § 10. Förändringen är icke alls vidlyftig utan mycket enkel, och enligt densamma skulle momentet få följande lydelse: »Böter, som enligt denna lag ådömas, äfvensom genom försäljning af förbrutet virke uppkommen behållning och enligt 7 § utdömd ersättning för virke, som undgått beslag, tillfalla *skogsvårds-kassan* i det landstingsområde, där afverkningen bedrifvits». Denna ändring är, som jag påpekade, icke så betydlig och jag tror icke alls, att meningen därigenom blir sönderbruten.

Jag ber, herr talman, att få yrka bifall till det af mig framställda ändringsförslaget.

Häruti instämde herrar *Burén, Johansson* i Berga, *Eriksson* i Lindehult, *Andersson* i Löfhult, *Jonsson* i Skog, *Jonsson* i Hökhult, *Gustafsson* i Mjölby, *Andersson* i Bråborg, *Danielsson, Lundell, Hazén, Trapp, Nilsson* i Skärhus, *Olsson* i See, *Hultkrantz, Svensson* i Skyllberg, *Gustafsson* i Sjögesta, *Lindvall, Arnoldsson, Jönsson* i Gammalstorp, *Hörnstén, Anderson* i Hasselbol, *Olsson* i Tyllered, *Hellman, Nilsson* i Bonarp, *Gunnarsson, Jönsson* i Färeköp, *Persson* i Borrby, *Ericsson* i Ahlberga, *Bengtsson* i Bjärnalt, *Johanson* i Mossebo, *Hansson, Ersson, Olsson* i Älfdalsåsen, *Ericsson* i Ofvanmyra, *Bromée* i Billsta, *Olsson* i Mårdäng, *Eriksson* i Elgered och *Sandquist*.

Herr Sjö: Ja, herr talman, jag kan icke annat än till alla delar förena mig med den näst föregående talaren, icke endast i hans yttrande, utan äfven yrkande. Och när jag detta gör, är jag alldeles förvissad därom, att allmänna åklagaren skall, i hvad på honom ankommer, fullgöra sina åligganden, såsom sig bör, utan att man behöfver uppmuntra honom med att få särskild andel i här omnämnda böter.

Den föregående talaren omnämnde vissa fall, då Riksdagen strukit bestämmelserna om åklagarens andel af böterna; och det har gått lyckligt och väl ändock. Jag ber att få särskildt påpeka, att i väglagen är, såsom nämndt, denna åklagarens rätt bort-

tagen. Och icke har jag förnummit annat än att allmänna åklagaren, i hvad honom angår, alltid fullgör sina åligganden enligt denna lag på lika tillfredsställande sätt, som om han hade bötesandelar.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(F. rts.)*

När jag hyser denna mening, kan jag icke annat än yrka bifall till den af herr Carl Persson gjorda framställning.

Herr Staaft: Herr talman! Ja, det är alldeles gifvet, att nog kan man tänka sig en sådan bestämmelse, om hvilken böterna enligt detta lagförslag skola tillfalla, som den förste talaren påyrkade. Men jag undrar, om det icke var en väsentlig skillnad mellan de exempel, som han anförde till stöd för sin åsikt, och den föreskrift, vi här ha att göra med. Så vidt jag uppfattade, var det icke i något af de exempel, han anförde, fråga om ett sådant fall, då åklagaren lägger beslag. Men det är tydligt, att detta är extra ordinära fall af alldeles särskild beskaffenhet, som väl kunna föranleda en särskild behandling, hvarom vi också, så vidt jag kan erinra mig, i allmänhet för närvarande ha föreskrifter i gällande lag. Det är ju nämligen så, att läggande af ett beslag innebär en hel del besvär, en hel del omgång, en hel del obehag, och särskildt en hel del måhända personliga obehag, genom det ganska svåra ingrepp, som detta onekligen utgör. Och vid sådant förhållande kan det icke vara någonting onaturligt, att lagstiftningen, såsom hittills har skett i allmänhet i fall af beslag, tillåtit, att en viss andel af det beslagtagna eller dess värde tillfaller åklagaren. Därvid är det klart, att det beslagtagna i allmänhet spelar så stor roll, att böterna i själfva verket blifva undanskjutna, och den andel, som af böterna tillfaller åklagaren, är en bagatell i jämförelse med hans andel af det beslagtagna.

Jag tror således, att det finnes goda skäl för bibehållande af den anordning i förevarande hänseende, som utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts proposition föreslagit.

Hvad beträffar sista punkten af herr Carl Perssons yrkande, nämligen att orden: »finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel», skulle utgå, så medger jag, att det är något som möjligen låter tänka sig. Men jag vill dock påpeka, att, om man är så ofantligt rädd för att det skulle komma att behövas en oändlig massa tillsyningsmän, ja rent af en kår af tjänstemän för att utöfva uppsikt öfver denna lags efterlefnad, då är det tydligt, att det vore bättre att genom någon uppmantran på det sätt, som här ifrågasatts, möjliggöra den tillsyn, som i alla fall måste finnas för den händelse lagen skulle blifva effektiv, utan att alltför många tjänstemän behöfde tillsättas.

Jag kan således för min del icke finna de skäl, som den förste ärade talaren anförde för sitt yrkande, fullt tillfredsställande och ber därför att få hemställa om bifall till utskottets förslag.

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

Herr Persson i Tällberg: Herr talman! Jag kan icke annat än instämma i herr Carl Perssons yttrande. Det kan visserligen förefalla besynnerligt, att man, sedan vi nu fått en skogslag, icke skulle vilja medverka till att åklagaremakten erhöle ett lifligt intresse att se till, att lagen i alla delar efterlefves.

Men jag undrar, om utskottet tänkt sig ett förhållande, som utan tvifvel mycket lätt kan inträffa. Ett sådant förbud, som här är i fråga, kan komma fort nog öfver en afverkare. Denne har kanske då ett 20—30-tal hästar och körare jämte huggare ute på skogsskiftet. Med dessa personer har afverkaren uppgjort kontrakt, och då nu kontraktet brytes, måste han hålla dessa skadeslösa. Detta kan medföra en ganska betydlig ekonomisk uppoffring. Det synes mig därför, som om det icke skulle medföra en så farlig verkan, som man från andra hållet påstått, om man icke tillförsäkrade åklagaren andel i böterna. Jag hoppas, att åklagarne detta oaktadt skola göra sin plikt, men jag vill icke vara med om att uppmuntra dem att företaga åtgärder, som icke äro fullt erforderliga, utan rent af tillkommit i onödan.

Herr Henricson: Herr talman! Om talaren på skaraborgs-länsbänken med sitt yttrande afsåg att bereda skogsvårdskassan större inkomst därigenom, att äfven den åklagaren i utskottets förslag tillförsäkrade andel af böterna och den genom försäljning af förbrutet virke uppkommande behållning skulle ingå i kassan, så vågar jag betvifla, att det afsedda ändamålet därigenom skulle vinnas. Ty jag tror, att om åklagaren går miste om sin åklagare-andel, lära nog icke så ofta några dylika beslag komma att vidtagas. Och man bör väl icke heller begära, att en åklagare skall resa långa vägar — något som kanske skulle inträffa många gånger i Norrland — för att göra ett beslag, utan att få någon ersättning.

Om det således var för skogskassornas skull, som denna ändring skulle vidtagas, så tror jag icke man vinner det mål, som åsyftas därmed.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Herr Bengtsson i Bjärnalt: Herr talman! Som jag redan instämt med herr Carl Persson, kunde det vara onödigt att yttra något vidare. Men då i denna § stadgas, att angifvare skall komma i åtnjutande af andel i böterna, kan jag icke låta bli att yttra några ord. Vi veta, hurusom det på många håll på landet lätt kan inträffa, att man råkar i ovänskap vare sig med en arbetare — det kan t. ex. vara en dräng, som icke får som han vill — eller med en granne. Vet då en sådan person, att han kan förtjäna litet genom att angifva en, förutom att han får tillfredsställa sin hämndkänsla, så går han naturligtvis genast bort och gör en angifvelse. Jag tycker det icke vara riktigt att

gifva spelrum åt sådant. Ty angifvelser komma nog att ske ofta, när de se, att de därpå kunna förtjäna litet.

Något vidare har jag icke att tillägga, utan ber endast att få instämma i det yrkande, som gjorts af herr Carl Persson.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Herr Burén: Herr talman! Med anledning af den ärade representantens på stockholmsbänken uttalande, att det här skulle gälla endast en bagatell, när det endast vore fråga om fördelning af små bötesbelopp, så ber jag att få påpeka, att 10 § säger: »äfvensom genom försäljning af förbrutet virke uppkommen behållning och enligt 7 § utdömd ersättning för virke, som undgått beslag, fördelas så» o. s. v. Jag har blott velat yttra detta för att gifva stöd åt mitt yrkande om bifall till herr Carl Perssons förslag.

Chefen för jordbruksdepartementet, herr statsrådet Odelberg: Herr talman, mina herrar! Herr Carl Persson anmärkte, att här en helt och hållet ny princip rörande åklagarens andelar i böter och beslagtaget gods skulle hafva blifvit införd, en princip, som förut icke skulle hafva tillämpats i andra förordningar än angående tillverkning och försäljning af brännvin.

Jag ber dock att få upplysa om, att i den nu gällande skogslagen för Norrbottens och Västerbottens län finnes stadgadt, att åklagaren tager $\frac{2}{3}$ af det förbrutna virkets värde, och detta stadgande har också af utskottet bibehållits i det förslag till förordning angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog inom Västerbottens och Norrbottens län, hvilket om en stund kommer att föredragas. I dess 6 §, som har precis samma lydelse som motsvarande § i den nuvarande västerbottens- och norrbottenslagen, hvilken lydelse accepterats såväl af skogskommittén och Kungl. Maj:t som af utskottet, heter det:

»Medel, som inflyta genom försäljning af virke, som enligt denna författning är beslag underkastadt, fördelas sålunda, att en tredjedel tillfaller kronan och två tredjedelar åklagaren; dock att, därest annan behörig person verkställt beslaget, denne skall af åklagareandelen undfå hälften.»

Således är det icke någon ny princip, som här är införd.

Herr Widén: Herr talman, mina herrar! Hvad beträffar denna nu föreliggande fråga om fördelningen af ådömda böter och af medel, som influtit genom försäljning af beslagtaget virke, så skulle jag kunna gifva den förste talaren på skaraborgslänsbänken rätt uti hans yttrande, att det vore önskligt om de influtna bötesbeloppen fördelades på annat sätt, än som här föreslagits. Ty det skulle väl icke vara så farligt att låta åklagaren — och med honom naturligtvis äfven angifvaren, om sådan fin-

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

nes — gå förlustig sin andel i böter; detta skulle ju till och med blott vara tillämpning af en på sista tiden såsom riktig ansedd princip. Men då denne talare utsträckte sitt yrkande därhän, att åklagaren ej heller skulle få någon andel i de medel, som influtit på grund af de utaf honom lagda beslag, då synes det mig, som om vi komma in på ett helt annat område. Uti de svenska lagar och författningar, hvilka medgifva ett läggande af beslag, förefinnes ingenstädes, åtminstone så vidt jag vet, något stadgande, som skulle förmena den som lagt beslaget att också åtnjuta andel af de medel, som på grund af beslaget sedermera inflyta. Det skulle därför vara att införa en alldeles ny och för vår lagstiftning fullkomligt främmande princip — åtminstone så vidt jag kan förstå — ifall man skulle främtaga åklagaren hans andel i de medel, som inflyta vid försäljning af genom honom beslagttaget virke. För öfrigt är det ju helt naturligt, att åklagaren rättvisligen bör hafva sin andel i sådana här af honom gjorda virkesbeslag, ty — såsom ock har påpekats af den förste talare, som i denna punkt fört utskottets talan — åklagaren får ju underkasta sig mycket besvär och många obehag, när han verkställer beslag, och dessutom riskerar han i vissa fall att ådraga sig utgifter härvid, nämligen om det sedermera befinnes, att beslaget blifvit obehörigen lagdt. Om vi taga bort denna bestämmelse om rätt för åklagaren till andel i medel, som inflyta vid försäljning af beslagttaget virke, kan det därför mycket lätt tänkas, att han aldrig någonsin kommer att göra några beslag, då han ju genom ett sådant skulle riskera så mycket och icke kunna vinna något. Det är därför, synes det mig, mycket betänkligt att utsträcka den påyrkade ändringen i förevarande § 10 ända därhän, att åklagaren icke skulle få någon andel ens i beslagets värde. Huruvida det för öfrigt låter sig göra att få en sådan ändring genomförd efter det beslut, som Första Kammaren redan fattat i denna sak, vill jag lämna därhän, men däremot vill jag på det bestämdaste motsätta mig, att den påyrkade förändringen i denna § 10 får det vidsträckta innehåll, som af den förste talaren angifvits. Hade yrkandet inskränkts till, att man skulle blott borttaga åklagarens andel i bötesbeloppen, skulle jag kunnat gå med på det, men så vidsträckt, som yrkandet nu formulerats, måste jag, som sagdt, på det bestämdaste motsätta mig detsamma och yrkar alltså bifall till den förevarande paragrafen oförändrad.

Med herr Widén förenade sig herr *Granlund*.

Herr Andersson i Helgesta: Herr talman! Jag skall be att få tillkännagifva, att jag instämde med herr Carl Persson.

Det är icke första gången, man lagstiftar på det sättet, att

åklagaren icke får någon andel i böterna. Detta är en princip, som Riksdagen förut känner till.

För öfrigt är det här fråga om ett särskildt förhållande. Vi lagstifta här, såsom herr Carl Persson sade, på ett område, som inkräktar på den enskilda äganderätten. Och jag tror därför, att det vore rättvist, om dessa medel inginge till skogsvårdskassan och användes för skogsodling, och icke på det sättet, att man med dem sökte sporra någon att upptäcka brister och förskaffa en annan utgifter, mot det att han själf kommer i åtnjutande af det, den andre nödgas utgifva.

Jag yrkar bifall till herr Carl Perssons förslag.

Herr Jansson i Djursåtra: Det är riktigt, hvad herr statsrådet oeh chefen för jordbruksdepartementet nyss yttrat, eller att västerbottens- och norrbottenslagarna tillerkänna åklagaren viss andel af de enligt dessa lagar ådömda böter. Men vi få härvid komma ihåg, att norrbottenslagen är — för så vidt jag vill erinra mig — af så gammalt datum som år 1874, och att västerbottenslagen tillkommit år 1882. Under sista tiotalet år har däremot såväl af denna kammare som ock af Riksdagen i dess helhet uti förevarande hänseende beslutits, att allt hvad böter heter skall oafkortadt tillfalla vissa angifna ändamål. Då vi under de sista tio à tolf åren vidhållit en dylik princip, skulle det väl vara bra underligt, om vi bara för den nu föreliggande lagens skull frånginge denna princip och sloge in på den vägen att ånyo tillerkänna åklagaren dylika bötesandelar. Jag vill härvid blott erinra, hurusom, när frågan om en ny jaktlag för några år sedan var före och denna kammare gick in på vissa ändringar i de hittills gällande bestämmelserna i detta ämne, kammaren bland annat bestämde, att de böter, som enligt den lagen kunde komma att ådömas, icke skulle tillfalla åklagaren, och naturligtvis icke angifvaren heller.

Herr talman! Jag ber att få förena mig med herr Carl Persson i hans yrkande i denna punkt.

Herr Henricson: Jag kan icke underlåta att uttala min förvåning öfver att höra herr Bengtsson instämma i herr Carl Perssons yrkande vid denna paragraf. Herr Bengtsson har ju själf väckt en motion, däri han bland annat framhållit önskvärdheten af att »den i § 9 af lagförslaget stadgade fördelning af böter m. m. ändras till förmån för skogsvården inom länet, så att allmänna åklagaren allenast må bekomma $\frac{1}{4}$ och förvaltningsutskottet $\frac{3}{4}$.»

Jag vidhåller mitt förut gjorda yrkande.

Herr Petersson i Påboda: Herr talman! Jag skall också be att få instämma i herr Carl Perssons yrkande. Men jag skall

Ang. skogs
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

dessutom be att få påpeka, hurusom, då man å ena sidan säger, att ett antagande af utskottets förslag i denna del skulle innebära införandet af en ny princip, och å den andra sidan påstås att, om man förkastade utskottets förslag, äfven detta skulle vara att skapa en ny princip — detta sista anfördes visst af herr Widén, om jag icke misstager mig — vi verkligen i dag hafva slagit in på en ny princip och tagit ett mycket stort afsteg från hvad som, så länge ett ordnadt samhälle funnits i detta land, vuxit sig in i vårt folks uppfattning, nämligen att hvar och en bör hafva rätt att fritt förfoga öfver sin välfångna egen- dom. När man nu således gjort detta, så tycker jag icke att man, för att göra detta så effektivt som möjligt, skall tillgripa de allra starkaste medel, den allra största klubba, man kan hitta på, om jag så må uttrycka mig. Det torde nog dröja rätt länge, innan det hos vårt folk hinner växa in i den uppfattningen, att ett brott mot ett afverkningsförbud är ett lika svårt brott som något annat. Därför håller jag före, att vi i förstone böra gå mera varsamt och mildt till väga, hvilket sker om vi antaga herr Carl Perssons förslag, ty ett borttagande af ifrågavarande bestämmelse, som direkt uppmuntrar åklagaren att inskrida, skulle åtminstone i någon ringa mån förmildra den nya lagens verkningar, och jag anser för öfrigt, att lagen i alla fall kommer att bli tillräckligt effektiv.

Herr Trolle: Jag ber att få protestera mot det af den siste ärade talaren fällda yttrandet, att det skulle komma att dröja länge, innan det hunnit växa in i vårt folks medvetande, att det vore ett brott att öfverträda ett förbud, sådant som det nu ifrågavarande. Liknande af myndigheterna gifna förbud har vår lagstiftning sedan många år åtskilliga exempel på, och det förefaller underligt, om folk icke visste, att det är ett brott att öfverträda ett förbud, meddeladt af domstol eller annan offentlig myndighet.

I öfrigt skulle jag möjligen kunna instämma med herr Carl Persson, om han inskränkt sitt yrkande så, att det afsåge borttagande endast af åklagarens andel i böter. Men då han nu utsträckt sitt yrkande att gälla äfven åklagarens andel i beslaget, så ser jag däri en fara, att lagens effektivitet i hög grad äfventyras.

På grund häraf ber jag att få förena mig med herrar Staaff och Widén i deras yrkanden.

Herr Bengtsson i Bjärnalt: Med anledning af det yttrande herr Henricson nyss fällde, eller att han vore förvånad öfver att jag kunde instämma med herr Carl Persson, då jag afgifvit en motion, som gick i en annan riktning, vill jag blott säga det, att, då utskottet i detta hänseende icke vidhållit min motion i

dess helhet och därefter ett nytt uppslag yppats i denna fråga, jag väl måtte hafva rätt att precisera min förra hemställan och instämman i det yrkande, som jag anser lämpligast.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Sedan öfverläggningen härmed förklarats afslutad samt herr talmannen gifvit propositioner på de därunder gjorda yrkandena, nämligen 1:o) godkännande af utskottets förslag till ifrågavarande paragraf och 2:o) bifall till det af herr Persson i Stallerhult under öfverläggningen framställda yrkandet, förklarade herr talmannen sig anse den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering begärdes likväl, i anledning hvaraf nu uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som vill, att kammaren godkänner särskilda utskottets n:o 2 förevarande förslag till 10 § i lag angående vård af enskildes skogar, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har kammaren bifallit det af herr Persson i Stallerhult under öfverläggningen framställda yrkandet.

Omröstningen utvisade 97 ja, men 102 nej; och hade kammaren sålunda bifallit det af herr Persson i Stallerhult under öfverläggningen framställda yrkandet.

11—13 §§.

Utskottets förslag godkändes.

14 §.

För nämnda paragraf hade utskottet föreslagit följande lydelse:

Hvad i denna lag är föreskrifvet, skall ej äga tillämpning å skogar belägna inom Gottlands, Västerbottens eller Norrbottens län eller i Särna socken i Dalarne.

I afseende å skogar, hvilkas bestånd erfordras till skydd mot flygsandsfält eller fjällgränsens nedgående, äger denna lag ej tillämpning, sedan sådant förordnande i fråga om afverkning å desamma meddelats, som i 1 § af lagen angående skydds-skogar sägs.

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

Efter föredragning häraf lämnades ordet till

Herr Olofsson, som yttrade: I anslutning till mitt tidigare yrkande hemställer jag, att denna § måtte få följande lydelse: »Hvad i denna lag är föreskrifvet skall icke äga tillämpning på skogar, belägna i Gottlands, Västerbottens, Norrbottens, Väster-norrlands och Jämtlands län samt Särna socken i Dalarne.»

Herr Styrländer: Om den ärade reservanten hade nöjt sig med att taga bort Västernorrlands län ifrån sitt förslag, skulle jag varit med om att tillmötesgå hans önskan i detta afseende. Men då han icke velat göra det, ber jag, herr talman, på de skäl, jag förut under debatten anfört, att få yrka afslag på hans förslag och bifall till utskottets hemställan.

I detta anförande instämde herrar *Åkerlind, Nydal* och *Emthén*.

Vidare anfördes ej. Efter af herr talmannen framställda propositioner å de yrkanden, som under öfverläggningen förekommit, godkände kammaren utskottets förslag.

Slutstadgandet, ingressen och rubriken.

Hvad utskottet föreslagit godkändes.

Utskottets i punkten 1:o gjorda hemställan förklarades besvarad genom de af kammaren fattade, här ofvan omförmälda beslut.

Punkten 2:o).

1 §.

Enligt utskottets förslag skulle denna paragraf blifva så lydande:

Skogsvårdsstyrelse skall inom hvarje landstingsområde, där jämlikt lagen angående vård af enskildes skogar sådan styrelse skall finnas, bestå af tre med skogsförhållandena i orten förtrogne män, utsedde för tre år i sänder, en såsom ordförande af Kungl. Maj:t, en af landstinget och en af hushållningssällskapets förvaltningsutskott. Finnes inom landstingsområde mera än ett hushållningssällskap, utses för hvarje hushållningssällskap en ledamot samt af landstinget så många ledamöter, som hushållningssällskapen äro. Suppleanter till lika antal som ledamöterna utses för samma tid och på enahanda sätt som desse.

Sammanfaller landstingsområde icke med verksamhetsområdet för ett eller flera hushållningssällskap, förordnar Kungl. Maj:t, med iakttagande, i den mån sådant kan ske, af ofvan stadgade grunder, huru med utseende af ledamöter i skogsvårdsstyrelse och suppleanter för dem skall förfaras.

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

Reservation hade afgifvits af herr *Johnsson* i Bollnäs.

I frågan anförde:

Herr Svensson i Skyllberg: Herr talman! Jag ber att få till protokollet antecknad, att jag håller före, att det varit lyckligare, om landstingen fått utse båda de representanter, som läns-korporationerna ha att utse. Landstingen företråda länen på ett helt annat sätt än hushållningssällskapen och deras förvaltningsutskott. Dessutom skall befogenheten för hushållningssällskapen att utse ledamot i skogsvårdsstyrelse gifva dem en myndighet öfver skogsägare, som de enligt mitt förmenande icke böra ha. Jag har icke något yrkande.

Herr Persson i Tällberg: Herr talman! Jag skall taga mig friheten hemställa om sådan ändring af denna §, att bestämmelsen därom att ordföranden enligt förslaget skulle tillsättas af Kungl. Maj:t, måtte ändras därhän, att i stället för Kungl. Maj:t insättes Kungl. Maj:ts befallningshafvande. Det torde väl vara tämligen tydligt, att den sistnämnde är den myndighet, som har åtminstone någon kännedom om förhållandena i respektive län, och således är den, som är bäst lämpad att utse denne förtroendeman.

Jag ber därför att få framställa det yrkandet, att på de båda ställen, där det står »Kungl. Maj:t», uttrycket ändras till »Kungl. Maj:ts befallningshafvande».

Herr Staaft: Jag kan svårligen tro, att det skulle vara någon väsentlig fördel att här få en myndighet »Kungl. Maj:ts befallningshafvande» i stället för »Kungl. Maj:t», då det väl bör anses sannolikt, att Kungl. Maj:t icke gör en sådan utnämning som denna, utan att göra sig förvissad om att han träffar rätt person, och då han därtill bör ha medel.

För öfrigt, sedan Första Kammaren har vidtagit lagen med den lydelse, den har i utskottets förslag, förefaller det mig, som om det endast vore att föranleda en måhända ganska stor svårighet, om Andra Kammaren bifölle den ärade talarens förslag, därför att man kan visserligen sammanjämka mycket här i världen; men att sammanjämka Kungl. Maj:t och Kungl. Maj:ts befallningshafvande, är kunske icke så lätt.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

Herr Persson i Tällberg: Då talmannen har fäst min uppmärksamhet därpå, att mitt förslag skulle gå utöfver såväl Kungl. Maj:ts proposition som motionerna, skall jag be att få återtaga detsamma.

Vidare anfördes ej. Utskottets förslag godkändes.

2 och 3 §§.

Hvad utskottet föreslagit godkändes.

4 §.

I fråga härom yttrade

Herr Staaff: Som jag erfarit, att denna § har af Första Kammaren blifvit återremitterad till utskottet med särskild hänsyn till litt. b, mot hvilken anmärkning gjorts, vill jag hemställa, att herr talmannen måtte framställa proposition, att äfven denna kammare måtte återremittera denna §, så att utskottet får taga denna formulering under förnyadt öfvervägande.

Kammaren återförvisade ifrågavarande paragraf till utskottet.

Beträffande 5 §, som härefter föredrogs, anförde

Herr Olsson i Mårdäng: Jag skall be att få till protokollet antecknad, att jag anser, att det hade varit vida lyckligare, om utskottet vågat hysa det förtroendet till kommunerna, att, då de blifvit betrodda med att utse två ledamöter i den kommitté, hvarom i denna § stadgas, de också fått utse den tredje. Jag tror, att kommunerna sitta inne med vida större personalkänedom än en skogsvårdsstyrelse kan ha, om den kommer att bli koncentrerad kring länens residensstäder och följaktligen icke kan känna till personerna inom kommunerna många mil därifrån.

Jag har icke något yrkande att göra, men jag har velat uttala denna min mening.

Vidare anfördes ej. Utskottets förslag godkändes.

6 och 7 §§.

Hvad utskottet föreslagit godkändes.

8 §.

I fråga om denna paragraf yttrade

Herr Staaff: Förhållandet lär vara detsamma äfven med denna §, nämligen att Första Kammaren återremitterat den till följd af önskan om smärre förändringar i formuleringen.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Jag vill därför hemställa, att äfven denna § återförvisas till utskottet.

Härefter återförvisades paragrafen till utskottet.

Beträffande 9 § anförde

Herr Staaff: Med denna § är det samma förhållande såsom stående i sammanhang med den näst föregående.

Jag hemställer därför, att kammaren måtte återremittera äfven den.

Kammaren återförvisade paragrafen till utskottet.

Slutstadgandet, ingressen och rubriken.

Hvad utskottet föreslagit godkändes.

Den af utskottet i punkten 2:o gjorda hemställan förklarades besvarad genom de af kammaren fattade, här ofvan omförmälda beslut.

Punkten 3:o).

Emot det i denna punkt framställda förslag till förordning angående skogsvårdsafgifter hade antecknats reservationer:

af herrar *Benedicks, Stephens* och *Bergström*,
af herr *Olofsson* samt
af herr *Rettig*.

1 §.

Enligt utskottets förslag skulle denna paragraf blifva så lydande:

För trävaror och trämassa, som från landet utföras, erlægges såsom skogsvårdsafgift, för rundvirke, sågadt, tillhugget eller hyfladt virke tio öre för hvarje kubikmeter fast mått, för stäfver, lådräder och splittved samt famn- eller kastved fem öre för hvarje kubikmeter fast mått, för kemiskt tillverkad torr trämassa femtio öre för hvarje ton, för mekaniskt tillverkad torr trämassa trettio öre för hvarje ton. För våt trämassa beräknas afgiften till hälften af nyss angifna belopp.

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.

Reservation hade afgifvits af herr *Olofsson*, som yrkat, att paragrafen skulle erhålla denna lydelse:

(Forts.)

För trävaror och trämassa, som från landet utföras, erlägges såsom skogsvårdsafgift, för rundt, tillhugget, sågadt eller hyfladt virke, stäfver och lådbräder tio öre för hvarje kubikmeter fast mått, för splitt-, famn- eller kastved fem öre för hvarje kubikmeter fast mått, för — — — — — angifna belopp.

I fråga om paragrafen anförde

Herr *Olofsson*: Såsom herrarna se, har jag reserverat mig mot denna §. Jag vill nämligen, att afgiften för stäfver och lådbräder skall vara lika hög som för andra försågade trävaror. Förhållandet är nämligen, att stäfver och lådbräder stå i fullt så högt pris som andra försågade trävaror. Åtminstone den staf, som från Jämtland föres ut till Norge, betingar ett pris af ända till 150 kronor för standard i Norge, då man däremot för en del andra sågade trävaror icke kan få mera än 80, 90 à 100 kronor pr standard. Visserligen är priset för de stäfver och lådbräder, som skeppas ut sjöledes från svenska hamnar, 25 à 30 % lägre i pris, därför att dessa falla hufvudsakligen af bak och timmer, som en längre tid legat i vatten och till följd däraf äro urlakade, så att de endast duga till tunnor för torra varor, cement m. m., men den staf, som går till Norge, står i fullt samma pris som andra sågade trävaror. Denna vara är för öfrigt en mer förädlad vara än många andra trävaror.

Jag ber, att få yrka bifall till reservationen och att således § 1 måtte få följande lydelse:

För trävaror och trämassa, som från landet utföras, erlägges såsom skogsvårdsafgift, för rundt, tillhugget, sågadt eller hyfladt virke, stäfver och lådbräder tio öre för hvarje kubikmeter fast mått, för splitt-, famn- eller kastved fem öre för hvarje kubikmeter fast mått, för — — etc. i likhet med utskottets förslag.

Herr *Widén*: Herr talman, mina herrar! Jag kan naturligtvis icke för min del hafva någon kännedom om prisen på de olika slag af trävaror, som här afses. Kungl. Maj:t föreslog, som herrarne finna, en afgift af 10 öre pr kubikmeter öfver hela linjen för alla slag af trävaror. När utskottet sedan nedsatte afgiften för en del mindre värdefulla trävaror till 5 öre, skedde det på förslag af skogsägare från Norrland, som vitsordade, att dessa varor hade ett lägre pris, hvarför de borde åsättas en lägre exportafgift. En sådan blef också af utskottet tillstyrkt, fastän efter åtskillig tvekan. Saken var nämligen den, att utskottet ansåg, att det kunde vara tämligen likgiltigt, om varorna åsattes en högre eller lägre exportafgift, då denna afgift i hvarje händelse

var så ofantligt låg, att den icke spelade någon roll i förhållande till varornas värde. Emellertid beslöt utskottet, som sagdt, en nedsättning, och på grund af de upplysningar, som erhöles inom utskottet, lät man den omfatta stäfver, lådbräder och splittved samt famn- eller kastved. Nu uppgaf den siste talaren, att lådbräder skulle vara af olika slag och likaså stäfver, af hvilka ett slag skulle betinga ett jämförelsevis högt pris, men jag kan för min del icke se, att häri kan ligga någon nödvändighet för kammaren att höja afgiften för dessa varor. Första Kammaren har nu antagit utskottets förslag, och det kan vara mycket möjligt, att man skulle få svårt att sammanjämka kamrarnes beslut, om Andra Kammaren skulle fatta ett beslut i den riktning, som den siste talaren föreslog. Enligt den utredning, som verkställes inom utskottet, spela dessa afgifter en så liten roll, att den nedsättning, som skulle föranledas af den af utskottet föreslagna nedsättningen i sin helhet, icke för hela riket skulle uppgå till 25,000 kr., hvilket ju är en jämförelsevis obetydlig summa. Följaktligen skulle höjningen i fråga om de nu berörda tillverkningarna blifva af ännu mindre betydelse.

Jag hemställer därför, att kammaren måtte godkänna utskottets förslag.

Herr Olsson i Fläsbro: Då stäfver och lådbräder stå minst lika högt i pris som åtminstone biladt virke, yrkar jag bifall till herr Olofssons reservation.

Herr Olofsson: Med anledning däraf, att herr Widén yttrade, att saken var så obetydlig, så vill jag tillbakavisa detta och påminna därom, att hvad Jämtland beträffar, det just är den smärre skogen, som användes till stäfver och lådbräder, och man bör väl icke för dem, som sköfva ungskogen, sätta lägre exportafgifter än för dem, som använda den mogna skogen.

Öfverläggningen var härmed slutad. I öfverensstämmelse med de därunder gjorda yrkandena gaf herr talmannen propositioner dels på godkännande af utskottets förslag och dels på bifall till det af herr Olofsson under öfverläggningen framställda yrkandet; och fann herr talmannen den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Som votering likväl begärdes, blef nu uppsatt, justerad och anslagen följande voteringsproposition:

Den, som vill, att kammaren godkänner särskilda utskottets n:o 2 förevarande förslag till 1 § i förordning angående skogs-vårdsafgifter, röstar

Ja;

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har kammaren bifallit det af herr Olofsson under öfverläggningen framställda yrkandet.

Voteringen utföll med 88 ja, men 95 nej; och hade kammaren alltså bifallit det af herr Olofsson under öfverläggningen framställda yrkandet.

2 §.

Kungl. Maj:t hade för denna paragraf föreslagit följande lydelse:

De genom dessa afgifter inflytande medel fördelas årligen af Kungl. Maj:t mellan de särskilda län, från hvilka afgifterna influtit.

Enligt utskottets förslag skulle däremot paragrafen komma att lyda sålunda:

De genom dessa afgifter inflytande medel fördelas mellan landstingsområdena efter den virkesmängd, som för tillverkning af de utförda varorna blifvit inom de skilda områdena afverkad.

De närmare grunder, hvarefter landstingsområdena skola anses deltaga i utförseln af trävaror och sålunda blifva delaktiga i skogsvårdsavgifterna, bestämmas af Kungl. Maj:t för fem år i sänder.

Beträffande paragrafen anförde

Herr Persson i Tällberg: Herr talman! Jag nödgas här begära en upplysning af utskottet: huru det tänkt sig med afseende å dessa afgifter, som skulle komma att inflyta. I första stycket af paragrafen står att afgifterna skola fördelas »efter den virkesmängd, som för tillverkning af de utförda varorna blifvit inom de skilda områdena afverkad». Men sedan står det i andra stycket, att Kungl. Maj:t skall fastställa den delningsgrund, som skall tillämpas för hvarje landstingsområde. Jag undrar, på hvad sätt utskottet tänkt sig, att Kungl. Maj:t skall få reda på huru mycket virke afverkats inom de respektive områdena. Nog har Kungl. Maj:t reda på mycket, det vet jag, men icke är Kungl. Maj:t ändå allvetande. Här i betänkandet kan man åtminstone icke finna någon upplysning, huru det skall gå till att få fram

den statistik, som skall lämna uppgift på huru mycket afverkas å de respektive områdena eller länen.

Jag föreställer mig, att det måste blifva en massa tjänstemän, som skola taga reda på dessa saker. Ty det finnes icke tulltjänstemän vid gränserna af de olika länen, och beträffande sådant virke, som afverkas vid gränsen mellan länen, torde det i många fall icke blifva så lätt att kontrollera, från eller i hvilket län det afverkats.

Det är väl därför icke för mycket, fastän det låter mycket okunnigt från min sida, att begära upplysning, huru utskottet tänkt sig att lösa denna fråga, som förefaller mig vara något mystisk.

Herr Widén: Herr talman! Ja, egentligen skulle det väl knappast vara utskottet, som skulle lämna den begärda upplysningen, utan borde kanske lämnas från Kungl. Maj:ts sida. Men jag vill åtminstone säga det, att, om herrarne behaga studera de tabeller, som äro vidfogade skogskommitténs betänkande, skola herrarne finna, att skogskommittén har räknat ut, huru dessa afgifter skulle hafva utfallit efter exporten år 1896. Och enligt denna uträkning — den återfinnes på sid. 168 uti den del af skogskommitténs betänkande, som betecknats med n:o 2 och som innehåller tabellbilagor — skulle med samma fördelningsgrund, som här föreslagits, utaf dessa exportafgifter tillfalla t. ex. Stockholms län 4,009 kronor, Uppsala län 2,937 kronor, Södermanlands län 2,271 kronor, Östergötlands län 19,348 kronor och Jönköpings län 19,512 kronor. Ja, det tjänar ju icke något till att läsa upp alla dessa siffror, men utaf desamma se herrarne, att uträkning redan en gång blifvit verkställd af skogsvårdskommittén huru fördelningen skall ske, och lär det väl ej vara större svårighet för Kungl. Maj:t att göra denna fördelning, än det varit för skogskommittén. Kungl. Maj:t skall, såsom herrarne se, verkställa fördelning hvart femte år, och det lär nog icke vara svårt att få därför nödiga uppgifter.

Jag har för öfrigt icke annat att tillägga, än att det synes mig vara den enda rättvisa fördelningsgrunden, att hvarje län får deltaga i afgifterna efter den virkesmängd, som för export *afverkas* inom det länet. Jag vill särskildt accentuera detta, på det icke herrarne vid den hastiga genomläsningen af förslaget — som naturligtvis icke kunnat blifva annat än hastig — skola komma till att tro, att det endast är de län, som *exportera* trävaror, hvilka skola dela afgifterna. Om herrarne fäste sig något vid de siffror, som jag nyss meddelade, funno herrarne t. ex., att dessa afgifter kommo Jönköpings län till godo med ett belopp af ej mindre än 19,512 kronor, och från Jönköpings län kan ju naturligtvis icke, såsom herrarne förstå, drifvas någon direkt export.

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

Herr Lundell: Herr talman! Ja, det är naturligtvis ej så lätt att göra dessa beräkningar, men dock tror jag, att de kunna verkställas, utan att det därför behöfver anställas några särskilda tjänstemän. Angående hvad som exporteras från hamnarna få tulltjänstemännen lämna uppgifter. Hvad beträffar järnvägsstationerna kunna naturligtvis de ifrågavarande uppgifterna mycket lätt meddelas från hvarje station. I fråga slutligen om de handlande, som köpa virke från olika län, kunna de erhålla ett föreläggande att uppgifva, så godt de kunna, hvilken virkesmängd de köpt från de olika länen.

Nu kan det visserligen hända, att dessa beräkningar icke kunna blifva så precis noggranna, utan att de komma att slå fel på några kronor i afseende å det ena eller andra länet. Men det kan ju icke vara af så stor betydelse, om fördelningen icke är riktig på öret.

Emellertid har utskottet icke tänkt sig, att några särskilda tjänstemän i och för den ifrågavarande kontrollen skulle behöfva anställas, utan torde densamma nog kunna ske genom uppgifter, som meddelas af handlandena, järnvägsbetjäning och tulltjänstemän.

Herr Persson i Stallerhult: Herr talman! Enligt det kungl. förslaget lyder andra paragrafen sålunda:

»De genom dessa afgifter inflytande medel fördelas årligen af Kungl. Maj:t mellan de särskilda län, från hvilka afgifterna influtit.»

Motiven för den förändring, som utskottet vidtagit i afseende å denna paragraf, återfinnas på sidan framför, 104 sidan, och denna motivering är så kort, att jag skall taga mig friheten att uppläsa densamma:

»I likhet med skogskommittén finner utskottet bäst öfverensstämmande med rättvisans fordringar, att de skogsvårdsafgifter, som erlagts för virke, afverkad i inom en viss ort, komma samma Orts skogshushållning till godo. Mot denna princip har departementschefen vid föredragning i statsrådet af förevarande författningsförslag anmärkt, att en jämlikt densamma verkställd fördelning af inflytande skogsvårdsafgifter skulle utfalla mycket ojämnt med hänsyn till det behof af bidrag för skogsvårdsändamål, som inom länen förefunnes. Denna anmärkning, ehuru otvifvelaktigt i viss mån befogad, synes dock icke utskottet vara af sådan betydelse, att den bör föranleda ett afvikande från hvad som ofvan erkänts vara riktigtast från rättvisans synpunkt.»

Så säger utskottet till förman för sitt ändringsförslag. Det första momentet af 2 § är väl också så klart, att det har stöd i de motiv, som jag uppläst. I detta moment står:

»De genom dessa afgifter inflytande medel fördelas mellan landstingsområdena efter den virkesmängd, som för tillverkning

af de utförda varorna *blifvit* inom de skilda områdena afverkad.»

Så långt är det bra. Men då man sedan kommer till andra momentet, kan jag icke se annat, än att utskottet gjort sig skyldigt till en sammanblandning af de afgifter, som skola falla inom de olika landstingsområdena. Ty då enligt andra momentet Kungl. Maj:t skall uppgöra fördelningsgrund, som skall gälla fem år, utaf de afgifter, som *anses* komma från det ena eller andra landstingsområdet, håller utskottet icke på den rätta grunden, nämligen att afgifterna för hvad som verkligen afverkats inom ett landstingsområde och utföres därifrån, skall tillfalla *det* landstingsområdet. Men hvad skall Kungl. Maj:t fördela? Ja, i det afseendet kommer utskottet att göra en sammanblandning och bestämmer fördelningsgrunden efter hvad de *anses* hafva deltagit i utskjepningen.

Det är icke möjligt, att man kan vara — åtminstone äro vi icke här uppe — tillfreds med den förklaring, som utskottsledamoten gjorde, ty den var verkligen något dunkel.

Jag kan icke se annat, än att Kungl. Maj:ts förslag har stora företräden i denna del, ty enligt detsamma utjämnas åtminstone förhållandena. Utskottet har visserligen sagt, att det skall hållas en särskildt sträng delningsgrund emellan landstingsområdena efter hvad som är utfördt, men sedan kommer utskottet i alla fall och, på sätt jag anført, sammanblandar afgifterna.

Herr Widén: Herr talman, mina herrar! Det förhåller sig nog på det sätt, att första och andra momenten i denna paragraf öfverensstämma. Det är icke fråga om annan fördelningsgrund i det andra momentet än i det första, och denna angaf jag, då jag nyss hade ordet. Men det är alldeles gifvet, att, på sätt talaren på kalmarlänsbänken antydde, denna fördelning, som skall verkställas med afseende på, såsom det heter, »den virkesmängd, som för tillverkning af de utförda varorna blifvit inom de skilda områdena afverkad», icke kan blifva så fullt exakt, att den kan på öret eller kronan eller kanske på ett tiotal eller ett hundratal kronor precis motsvara värdet af det virke, som för export tillverkats inom de respektive landstingsområdena. Det är således möjligt, att det belopp, som enligt de bestämda grunderna för fördelningen skall tillgodokomma ett visst landstingsområde, icke precis öfverensstämmer med nämnda värde; och ordalagen »skola *anses* deltaga i utförelsen» hafva därför blifvit valda med afseende på omöjligheten af att bestämma dessa grunder för fördelningen fullt exakt och att därför ett mera obestämdt uttryckssätt borde användas.

Anledningen till att bestämmandet af grunderna för fördelningen föreslagits att ske hvart femte år, hvilken bestämmelse utskottet hämtat från skogskommitténs förslag, är, att man ansett,

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

att Kungl. Maj:t icke borde besväras med att infordra de för fördelningsgrundernas fastställande erforderliga uppgifterna årligen, hvilket icke heller torde kunna anses af förhållandena påkalladt. Fördelningen af afgifterna enligt de bestämda grunderna, hvilken skall verkställas af statskontoret, skall däremot äga rum årligen.

Herr Persson i Tällberg: Herr talman! Jag kan för min del icke finna den förklaring tillfredsställande, som lämnats från utskottets sida, och ännu mindre den, som lämnats af vederbörande statsråd, hvilken icke yttrat någonting i frågan. Och då jag icke kan vara med om att bestämma en fördelningsgrund, som skulle blifva så tänjbar, som förhållandet skulle blifva med den här föreslagna — det står »de närmare grunder, hvar efter landstingsområdena skola anses deltaga» — samt första stycket af denna paragraf är tydligt och klart, skall jag anhålla att få yrka afslag å sista punkten i paragrafen.

Herr Widén: Herr talman! På grund af de skäl, som jag redan förut anfört, och då första och andra momenten i denna paragraf stå i det närmaste samband med hvarandra samt det sista momentet endast tillkommit för att göra fördelningen något lättare och enklare, skall jag, herr talman, bedja att få yrka bifall till paragrafen, sådan den lyder enligt utskottets förslag.

Jag skall därjämte bedja att få tillägga, att jag tror, att det vore olämpligt att, sedan vi nu blifvit ense om lagen eller, rättare sagdt, lagarna i hufvudsak, vi skulle rifva sönder dem på grund af sådana obetydligheter, som det här verkligen är fråga om. Det är ju mycket viktigt, *huru dessa afgifter fördelas*, men huruvida *grunderna för fördelningen skola fastställas* hvart femte år eller årligen, spelar ingen roll.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Herr Jansson i Djursåtra: Herr talman! Jag är öfvertygad om att, såsom af diskussionen äfven framgår, hvar och en här i kammaren inser, att, såsom denna paragraf nu är stilerad, den är nästan omöjlig att förstå. Om man däremot ger akt på hvad Kungl. Maj:t i detta hänseende föreslagit, skall man finna, att det är enkelt och lättfattligt och icke ger anledning till några svårigheter.

På grund häraf ber jag, herr talman, att få yrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag, i hvad det afser denna paragraf.

Herr Bromée i Billsta instämde häruti.

Herr Olsson i Mårdäng: Herr talman! Jag skall bedja att få instämma med den siste ärade talaren. Såsom motiv därför tillåter jag mig att anföra, att i det tullkammardistrikt och den

ort, där jag är bosatt, finnes en utskeppningsplats, därifrån under vissa förhållanden trävaror, komma från tre olika län, utskeppas, nämligen från Kopparbergs, Gäfleborgs och stundom från Västmanlands län. Huru Kungl. Maj:t skall kunna åstadkomma en rättvis fördelning af de skogsvårdsafgifter, som skola erläggas för de trävaror, hvilka utskeppas från ifrågavarande plats, kan jag icke fatta.

Jag skall bedja att få instämma med herr Jansson i Djursätra.

Chefen för jordbruksdepartementet, herr statsrådet Odelberg: Jag är ett par talare mycket tacksam, hvilka förordat till antagande hvad Kungl. Maj:t i den föredragna § föreslagit. Men om jag äfven skulle anse, att de nu ifrågavarande bestämmelserna i Kungl. Maj:ts förslag äro lämpligare än hvad utskottet föreslagit, får jag dock bedja herrarna att icke frångå utskottets förslag, enär Första Kammaren redan fattat beslut i öfverensstämmelse därmed och genom olika beslut kan möjligen hela denna lag komma att göras om intet.

Jag hemställer till herrarna, huruvida det icke är lämpligt, att kammaren förenar sig om utskottets förslag.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats afslutad samt herr talmannen framställt propositioner på de därunder gjorda yrkan-dena, godkände kammaren utskottets förslag till paragrafen.

3—5 §§, *slutstadgandet, ingressen och rubriken.*

Hvad utskottet föreslagit godkändes.

Utskottets i punkten 3:o) gjorda hemställan förklarades besvarad genom de af kammaren fattade, här ofvan omförmälda beslut.

Afd. III.

Vid det under ifrågavarande afdelning upptagna förslag till lag angående skyddsskogar hade reservation afgifvits af herrar *Rettig, grefve von Hallwyl, A. G. Andersson, Johnsson* i Bollnäs och *Trolle*.

1 §.

För denna paragraf hade utskottet föreslagit nedannämnda lydelse:

För bibehållande af skogar, vilkas bestånd erfordras till skydd mot flygsandsfält och fjällgränsens nedgående, må efter

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

föregången syn och undersökning Konungen förordna, att annan afverkning än till husbehof må äga rum endast efter utsyning, som på statens bekostnad af skogsstatens tjänstemän verkställes; dock att skogsägaren är berättigad att på en gång erhålla utsyning i så stor utsträckning, som med skogens återväxt och framtida bestånd är förenlig.

Förordnande, hvarom ofvan sägs, må äfven meddelas af Konungens befallningshafvande, att gälla intill dess Konungen i ärendet beslutit.

I afgifven reservation hade herr *Rettig* och öfrige ofvan-nämnda reservanter för paragrafen föreslagit denna lydelse:

För bibehållande — — — — — i ärendet beslutit.

Där större inskränkning i ägarens rätt att bruka skogen, än ofvan sägs, befinnes vara af nöden, förordnar Konungen efter föregången undersökning i hvarje särskildt fall om den inskränkning i förfoganderätten, som af omständigheterna påkallas.

Beträffande paragrafen anförde

Herr Trolle: Herr talman, mina herrar! Jag har anslutit mig till en reservation mot utskottets förslag i denna punkt, som afgifvits af herr Johnsson i Bollnäs samt tre ledamöter från Första Kammaren, och då reservationen icke är motiverad, skall jag bedja att få redogöra för anledningen till att jag slutit mig till densamma. Jag vill icke bestrida, att, ehuru man beträffande värden af enskildes skogar riktigt medgifver skogsägarne full frihet att tillgodogöra sig det befintliga skogskapitalet utan hänsyn till s. k. uthållig afkastning, det kan finnas förhållanden, där man måste vidtaga strängare åtgärder än hvad lagen om enskilda skogar medgifver. Ej heller vill jag bestrida att för skyddande af skogsregionens öfre gräns, särskildt inom vissa delar af Jämtlands län, man bör tillse, att kraftiga skogsbestånd bibehållas orubbade till skydd mot fjällvindarne. Däremot finner jag det ytterst tvifvelaktigt huruvida man kan påfordra att dessa skogars ägare skola låta sig alldeles uppoffras för det allmänna utan någon slags ersättning. Nu är det visserligen sant, att i § 2 är stadgadt, att, därest större inskränkning än i § 1 säges skulle af Kungl. Maj:t förordnas, så kan ersättning medgifvas skogsägarne i form af expropriation, och detta är ju godt och väl, men enligt mitt förmenande kan redan enligt § 1 förekomma inskränkning i dispositionsrätten till dylika skyddsskogar af den art, att jag anser, att man borde medgifva skogsägaren rätt att, därest han så önskade, få skogen exproprierad äfven vid där afsedda fall. I § 1 stadgas, att Konungen äger förordna att i fråga om

sådana skogar afverkning utom till husbehof endast får ske efter utsyning. Det är ju visserligen sant, att sådan utsyning skall på statens bekostnad lämnas, äfvensom att utsyningen kan erhållas på en gång »i så stor utsträckning, som med skogens återväxt och framtida bestånd är förenlig». Men man kan ju lätt tänka sig, att denna utsyning, som skulle ske för afverkning utöfver husbehof, ofta blifver så minimal, att inskränkningen varder så stor, att det är nästan liktydigt med att förbjuda ägaren att utöfver husbehof använda sin skog. Jag har ingenting emot att det allmänna berättigas i detta afseende till ett dylikt inskridande. Det kan nog vara af behofvet påkalladt, men det synes mig verkligen vara väl hårdt, om skogsägarna skulle utan godtgörelse blifva beröfvade dispositionsrätt till skogen, på hvilken ofta hela deras existens beror.

Och, mina herrar, det finnes äfven ett annat skäl af rent praktisk natur. Det är föreslaget, att denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1905, och således hafva i hvarje fall skogsägarna en beaktansvärd tid, därest de skulle se sig genom lagstiftningen beröfvade rätten att efter 1905 års ingång begagna sina skogar, att ställa till med massafverkning af dylika skogar under de två år som återstå. Jag undrar, om icke då den sista villan kan blifva värre än den första.

Jag har reserverat mig i denna fråga och nu tagit till orda, för att densamma måtte här i kammaren beaktas af dem, som bättre än jag känna dess innebörd. Emellertid yrkar jag, herr talman, bifall till ifrågavarande af herrar Rettig m. fl. afgifna vid betänkandet fogade reservation.

Herr Lundell: Om man ser närmare på stadgandet i denna paragraf, så skall man finna, att det icke innebär någon större inskränkning uti ifrågavarande skogsägares rätt än för skogsägare i allmänhet enligt det nu antagna lagförslaget. Denna stora inskränkning är endast skenbar, ty uti paragrafen förekommer en bestämmelse därom, att afverkning får ske i så stor utsträckning, som med skogens återväxt och framtida bestånd är förenligt. Det är samma förhållande, som enligt den antagna lagen gäller för enskilda skogar i allmänhet.

Om man går till väga på det sätt, att kronan skulle vara skyldig att inlösa alla dessa skogar, så är det naturligt, att skogsägarna icke kunde få bättre köpare. De skulle sälja rubb och stubb till staten och sannolikt erhålla ganska god betalning därför. Jag tror, att det skulle blifva en mycket stor utgift för det allmänna, och att dessa skogsägare skulle skörda åtskillig vinst. Jag tror därför, att det är riktigast, att paragrafen bibehålles sådan som utskottet föreslagit, och jag anser, att utskottet anfört ganska goda skäl för antagandet af den föreslagna bestämmelsen.

Jag anhåller att få yrka bifall till utskottets förslag.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

Herr Staaff: Hufvudsakligen på de skäl, som den siste ärade talaren anfört, och då jag i likhet med honom icke kan finna, att den inskränkning, som uti 1 § af Kungl. Maj:ts förslag göres för skogsägare, är af den storlek och betydelse, att den behöfver medföra rätt för honom att begära expropriation, och då jag tillika i likhet med den siste ärade talaren icke kan finna annat, än att ett bifall till herr Trolles förslag skulle vara detsamma som att nu i princip ålägga staten att exproprieras alla dessa skyddsskogar, så förefaller det mig, som om denna reservation skulle leda oss in på ett alltför vidsträckt område, hvilket vi icke utan större betänksamhet böra beträda. Då jag, såsom sagdt, icke kan finna, att Kungl. Maj:ts förslag på något sätt innebär en orättvisa mot ägare af skogar, som måste vara skyddsskogar, då de ju få verkställa all den afverkning, som är förenlig med skogens återväxt, d. v. s. just så mycket, som enligt den redan beslutade lagens princip de hafva rättighet att få, ehuru de icke äro berättigade att taga den själfva, utan först efter vederbörlig afsyning, så kan jag icke finna annat, än att förslaget är förenligt med full rättvisa.

På grund häraf anhåller jag att få yrka bifall till utskottets förslag.

Vidare anfördes ej. Efter af herr talmannen framställda propositioner å de under öfverläggningen gjorda yrkandena godkände kammaren utskottets förslag.

2—5 §§.

Utskottets förslag godkändes.

6 §.

Enligt utskottets förslag skulle nämnda paragraf erhålla följande lydelse:

Böter, som enligt denna lag ådömas, äfvensom genom försäljning af förbrutet virke uppkommen behållning eller enligt 3 § utdömd ersättning för virke, som undgått beslag, fördelas så, att en tredjedel tillfaller åklagaren samt två tredjedelar kronan. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

Försäljes i beslag taget virke, innan det dömts förbrutet, skall försäljningssumman nedsättas i länets ränteri, till dess frågan om beslagets giltighet blifvit slutligen afgjord, och vare om insättning af sådana medel i bankinrättning lag, som i 138 § utsködningslagen sägs.

Efter föredragning af paragrafen begärdes ordet af

Herr Persson i Stallerhult, som anförde: Efter den utgång frågan erhållit beträffande 10 § i lagen om vård af enskilda skogar, så skall jag taga mig friheten att yrka, det första punkten i nu föredragna paragraf måtte erhålla följande lydelse: »Böter, som enligt denna lag ådömas, äfvensom genom försäljning af förbrutet virke uppkommen behållning eller enligt 3 § utdömd ersättning för virke, som undgått beslag, tillfalla kronan».

*Ang. skogs-
lagstiftning
n. m.
(Forts.)*

Då blir det analogt med det beslut, som redan är fattadt beträffande ett dylikt stadgande i föregående lag.

Herr Zetterstrand: Jag vill i anledning af den föregående talarens yrkande erinra om att det är vanligt, att åklagaren får en viss beslagareandel. Det har alltid varit vanligt, och jag tror icke, att man kan gå ifrån det. Jag vill exempelvis erinra om förordningen af 1898 angående kontroll å tillverkningen af margarin. Där står: »Af böter, som enligt denna författning ådömas, så ock värdet af förbrutet gods, tillfaller en tredjedel kronan och två tredjedelar åklagaren. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.»

På samma sätt är det i en förordning angående eldfarliga oljor: två tredjedelar tillfalla åklagaren. Nu är här fråga endast om en tredjedel, således mindre än vanligt. Jag tror, att Andra Kammaren icke bör för mycket vidhålla det beslut, som den fattat i sist omtalade punkt, utan att den bör gå in på den väg, som den förut följt.

Jag yrkar bifall till paragrafen.

Herr Persson i Stallerhult: Jag vill endast erinra, att då det 1895 var i en lag föreslaget, att en tredjedel af böterna skulle tillfalla åklagaren och två tredjedelar kronan, höll herr Zetterstrand ett anförande och yrkade bifall till ett sådant förslag, som jag nu framställt.

Herr Nilsson i Skärhus: Jag skall be att få instämma med herr Carl Persson i Stallerhult; och blir hans förslag antaget, tror jag det blir lätt för utskottet att göra en sammanjämkning.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats afslutad samt herr talmannen framställt propositioner på de därunder gjorda yrkandena, biföll kammaren det af herr Persson i Stallerhult under öfverläggningen framställda yrkandet.

7 §, *slutstadgandet, ingressen och rubriken.*

Hvad utskottet föreslagit godkändes.

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

Den af utskottet under *afd. III* gjorda hemställan förklarades besvarad genom de af kammaren fattade, här ofvan omförmälda beslut.

Afd. IV—Afd. VI.

Utskottets förslag godkändes.

Afd. VII A.

Efter föredragning af 1 § i det under nämnda afdelning framställda förslag till förordning angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog inom Västerbottens och Norrbottens län, begärdes ordet af

Herr Svensson i Bondön, som yttrade: Utskottet har i sista punkten af denna paragraf tillåtit sig en redaktionsförändring, som jag för min del icke kan godkänna; eller också förstår jag den icke. I den äldre bestämmelsen fanns icke något förbud för skogsägaren att af undermåligt virke såga för sitt husbehof. Men här förekommer en klausul, att man icke får såga på hvilken såg som helst. Och detta förefaller mig märkvärdigt i två afseenden.

För det första vill jag be, att någon af utskottets ledamöter ville förklara för mig, hvad som menas med sådan såginrättning, som icke har till uppgift att exportera sågade trävaror och i så fall kan blifva underkastad denna bestämmelse, att det blir ett förbud att såga på en sådan såg, som i verkligheten har varit anlagd såsom husbehofssåg, men kanske i någon mån tjänat exporten.

För det andra, hvad innebär det egentligen, om en skogsägare har mycket bekvämare att komma till en såg, som verkligen är afsedd uteslutande för export, att han icke kan få såga på en sådan såg? Jag har mig bekant från min hembygd den omständigheten, att de största missbruk begås på husbehofssågar därigenom, att undermåligt virke blir sågadt och såldt till trävaruexportörer, hvilket verkar ofantligt skadligt på ungskogens bestånd. Skulle nu denna bestämmelse komma till stånd, skulle den verka därhän, att de byar och allmänningar, som hafva bekvämt att få sitt undermåliga husbehofsvirke sågadt vid exportsågar, uppfordras att inrätta sig med husbehofssågar. Detta tror jag ingalunda kan blifva till förmån för skogsbeståndet i vår bygd.

Jag kan icke göra något yrkande, förrän jag får höra, hvad meningen är med detta tillägg.

Det synes hafva rådt ganska stor villrådighet. Jämför man

de olika förslagen på sidorna 218 och 219, finnas där framställda fyra olika förslag till paragrafens lydelse:

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

- 1:o hittills gällande bestämmelser,
- 2:o skogskommitténs förslag,
- 3:o Kungl. Maj:ts förslag och
- 4:o utskottets förslag.

Det ena är icke likt det andra.

Jag tror för min del, att vill man undvika sådana svampar, som växt upp i och med dessa husbehofssågar, så får man icke göra det omöjligt för skogsägarne att såga äfven på såg, som har till ändamål att exportera trävaror.

Herr Staaff: Jag vill blott, så vidt jag förmått uppfatta den föregående ärade talaren, svara honom några ord. Som herrarne inse, kan jag icke hafva sakkunskap i detta fall. Men jag vill omnämna, att utskottet, efter en ganska omsorgsfull öfverläggning och på framställning af den representant inom utskottet, som måste anses särskildt sakkunnig i detta afseende, vidtog den förändring i Kungl. Maj:ts proposition, som innebäres i dessa slutord, och detta på den grund, att det ansågs vara af humanitetsskäl lämpligt att något utvidga den formulering, som Kungl. Maj:t föreslagit och som syntes genom detta uttryck »vid gården eller inom samma by» vara något väl begränsad. Därför sökte man få ett uttryck, som just skulle motsvara hvad man i själfva verket afsåg, nämligen att man skulle få såga på husbehofssågar. Det var det man försökte uttrycka genom den redaktion, som utskottet valt.

För min del kan jag icke annat än yrka bifall till utskottets förslag.

Herr Svensson i Bondön: Den föregående ärade talaren har velat göra gällande, att utskottets förslag skulle innebära en utsträckning af rättigheter gentemot hvad Kungl. Maj:t föreslagit. Men det kan jag omöjligen förstå. Det talades i det kungl. förslaget om »inom samma by». Hvad betyder det då? Det finnes sådana där exportsågar inom ett byområde, och då vore det icke förbjudet att hugga för en sådan såg. Nu är det faktiskt förbjudet, emedan den är afsedd för export.

Den andra frågan jag framställde i mitt föregående anförande gällde, hvilken skulle klassificera sågarne och skilja på dem, som afsågo export eller vore att betrakta såsom husbehofssågar. Kanske den föregående talaren jämväl skulle vilja besvara den frågan, ty det finns många olika slags sågar i olika orter, och hvem skall klassificera dem?

Herr Boström: Det kan ju nog på sätt och vis äga skäl för sig hvad den föregående talaren framhållit. Man har icke

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

fått allt hvad man velat i den här frågan. Landstingen hafva också gjort åtskilliga erinringar mot de bestämmelser, som gälla husbehofssågning, för att de skulle bli lättare och tydligare. I denna kammare har en ledamot, med hvilken jag instämde, också gjort framställning i dylikt syfte. Jag måste dock erkänna, att utskottet gjort en väsentlig förbättring, och på den grund kommer jag att yrka bifall till utskottets förslag.

Herr *Andersson* i Baggböle instämde häruti.

Vidare anfördes ej. Utskottets förslag godkändes.

2—6 §§ samt rubriken.

Hvad utskottet föreslagit godkändes.

Utskottets under afd. VII A gjorda hemställan förklarades besvarad genom kammarens ofvan omförmälda beslut.

Afd. VII B.

Punkten 1:o.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 2:o.

Vid denna punkt var fogad reservation af herr *Olofsson*.

I fråga härom anförde

Herr Bromée i Billsta: Herr talman! Jag skall icke yrka bifall till min med fleres motion. Men med anledning emellertid af det yrkande, som jag gjort förut i dag, och det beslut, som fattats i Första Kammaren, nämligen om en skrifvelse till Kungl. Maj:t i samma syfte som vår motion, skall jag be, att kammaren ville bifalla det skrifvelseförslag, som är intaget i herr Johan Olofssons reservation med den af Första Kammaren vidtagna förändring, nämligen att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t ånyo taga i öfvervägande, huruvida en lag angående vård af enskildes skogar i Väster-norrlands och Jämtlands län i nära eller, om det ej kan ske, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af länens landsting år 1901 godkända förslag må kunna utfärdas, samt till Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen i ämnet kan leda.

Herr Styrländer: Herr talman! Jag skall be att få yrka bifall till utskottets förslag under åberopande af de skäl, som anförts af såväl departementschefen som utskottet, och sålunda afslag på herr Bromées yrkande. Den omständigheten, att detta yrkande bifallits med $\frac{1}{3}$ af Första Kammarens röster, synes mig icke utgöra något skäl, hvarför vi skulle frånga utskottets förslag.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Herr Bromée i Billsta: Herr talman! Det skulle väl vara skäl, synes det mig, för denna kammare att bifalla hvad Första Kammaren redan beslutat, så mycket mer som både i den kungl. propositionen, i utskottets betänkande och nu i dag under debatten i kammaren framhållits, att det ginge an att, äfven om denna lag antoges, sedermera se till, huruvida icke en dimensionslag kunde vara lämplig i de ifrågavarande norrländska länen. En skrifvelse i denna riktning borde, synes det mig, ej röna motstånd af de västernorrlänningar, som äro motståndare till dimensionslagen, såvida de icke äro motståndare till allt skydd för skogsåterväxtens betryggande — något som jag dock befarar. Det är med hänsyn härtill, som jag tager mig friheten yrka bifall till skrifvelseförslaget.

Herr Staaff: Herr talman! I anslutning till hvad den siste ärade talaren anført, måste äfven jag för min del säga, att jag egentligen icke kan finna annat, än att det står i ganska god öfverensstämmelse med den af utskottet uttalade åsikten att, sedan utskottets förslag till lag angående vården af enskildes skogar har blifvit af kamrarna beslutadt i hufvudsak, kamrarna äfven skulle kunna besluta en sådan skrifvelse, som här är ifrågasatt. Nu har ju uttryckligen betonats, hur tveksamt utskottet känt sig med afseende på de starka ropen, särskildt från Jämtland, rörande dimensionslagen. Ha nu kamrarna en gång beslutat en lag angående vården af enskildes skogar och aflåter den en dylik skrifvelse, så synes detta mig vara ett ganska godt sätt att upptaga den svåra frågan angående de norrländska länens skogslag. Då kan det ju hända, att Kungl. Maj:t kan komma till en lösning, som hvarken behöfver väcka antipatier hos återväxtlagens eller dimensionslagens anhängare, utan det skulle ju kunna hända, att något uppslag skulle vid Kungl. Maj:ts öfvervägande vinnas, som kunde utgöra en verkligen lycklig och definitiv lösning af denna, som alla kammarens ledamöter funnit och behjärtat, i hög grad maktpåliggande fråga. För min del vill jag därför alldeles icke motsätta mig den af herr Bromée föreslagna skrifvelsen, utan tvärtom hemställa om bifall till densamma.

Herr *Henricson* instämde häruti.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Herr Enander: Herr talman! I utskottet var det till en början afgjort, att ett sådant skrifvelseförslag, som det föreliggande, skulle bli utskottets beslut. Men då det preliminära beslutet skulle justeras, yrkade en utskottsledamot hellre afslag på alltsammans än endast ett skrifvelseförslag, hvilket yrkande vann pluralitet.

Kamrarna ha satt mig i tillfälle att i utskottet betona orsaken, hvarför en dimensionslag enligt min mening är bättre än en återväxtlag, då det är fråga om Norrland. Jag vill be att, om ock i största korthet, få äfven för kammaren påpeka denna hufvudorsak: I Jämtland och Härjedalen samt jämväl åtminstone en del af Helsingland ligga s. k. kölar och källmyrar liksom kringkastade öfverallt i de stora skogarna. Dessa kölmarker, större och mindre, ofta af samma storlek som Stockholms stad, äro trädlösa, mosstufviga, försumpade hedar eller gungflyn och hafva icke så litet af fjällnatur i sig på grund af nämnda landsdelars höjd öfver hafvet, säkerligen mer än 1,000 fot i medeltal. Skulle nu kalhuggning få äga rum kring dessa »myrkölar», komme de att inverka precis som fjäll på omgifningen, så att den inträdande klimatförändringen kanske rent af omöjliggjorde skogsåterväxten. Dimensionslagen är därför på samma gång en den lämpligaste skyddslag mot fjällklimatets utbredning i dessa provinser, och det är särskildt med tanken härpå som jag instämmer i herr Bromées yrkande.

Herr Hörnstén: Det skulle ju vara orätt att vägra jämtlänningarna att få denna dimensionslag, och kanske också de klimatiska förhållandena äro sådana, att den lämpar sig bättre för deras län, men då de nu tagit med Västernorrlands län i denna anhållan om skrifvelse till Kungl. Maj:t., har jag ingen annan utväg än att yrka afslag på densamma i enlighet med utskottets hemställan.

Öfverläggningen var härmed slutad. Efter af herr talmannen framställda propositioner på de yrkanden, som under öfverläggningen förekommit, biföll kammaren det af herr Bromée i Billsta under öfverläggningen framställda yrkandet.

Punkten 3:o.

Utskottets hemställan bifölls.

Afd. VIII A.

Efter föredragning af utskottets härunder gjorda hemställan lämnades ordet till

Herr Lindhagen, som yttrade: Herr talman! Då den af mig väckta motionen beträffande icke blott denna punkt, utan äfven en senare punkt enligt min uppfattning är mycket viktig, ber jag att nu få yttra några ord, oaktadt det är sent på natten.

När nu Riksdagen har antagit en lag rörande vård af enskildes skogar, grundad på en återväxtprincip, är det dock alldeles klart, att denna lagstiftning blir i och för sig synnerligen tillfredsställande, ifall man därigenom skulle anse sig ha gjort nog för bevarandet af hela landets skogstillgång.

Därtill fordras, att man så mycket som möjligt sträfvat att göra betydande delar af skogarna i landet till föremål för en uthållig skogshushållning. Vill man vinna något afsevärdt i det syftet, har man nu blott två utvägar, nämligen att så mycket som möjligt förvandla enskilda skogar till allmänna skogar eller också å vissa större enskilda skogskomplexer införa särskilda hushållningsplaner.

Nu har skogskommittén själf förklaradt, att en af de viktigaste uppgifter, som vi här ha, är att inköpa enskilda skogar till statsskogar, ty därigenom vinner man ett uthålligt skogsbruk för framtiden i fråga om dessa skogar. Det har emellertid visat sig — och detta är icke blott min åsikt, utan äfven skogstjänstemän klaga däröfver — att kronan rör sig med för tunga former för att kunna på tillfredsställande sätt skaffa sig den skogsmark, som hon borde förvärfva. Som det nu är, går denna mark kronan lätt ur händerna. Särskildt när jag tänker på förhållandena i Norrland och Dalarna, finner jag det vara af synnerligen stor vikt, att kronan inköper så mycket som möjligt af den skogsmark, som eljest skulle gå till bolagen. När ett område väl en gång kommit i ett bolags ägo, har kronan icke längre någon möjlighet att åtkomma detsamma, hvilket dock i flera afseenden är ett viktigt samhällsintresse.

Emellertid har den rimliga framställning, som i detta afseende nu blifvit gjord, icke vunnit understöd af någon enda ledamot af utskottet. Utskottet säger visserligen, att det finner, att framställningen till en del har berättigande, men att det ligger i sakens natur, att kronan skall handla långsamt i affärer och att man därför får finna sig i saken sådan som den är.

I synnerhet anser utskottet det vara synnerligen olämpligt, att kronan uppträder som spekulant vid auktioner å skogshemman, och utskottet tillägger, att detta icke kan vara förenligt med vare sig statens verkliga intresse eller värdighet, lika litet som det är förenligt med den uppgift och ställning, som statens ämbets- och tjänstemän hafva. Ja, det kan ju vara olika uppfattningar om hvad som är staten värdigt eller ej. Så kan jag t. ex. nämna, att jag i höstas läste i Jämtlandsposten en ledande artikel, som hade följande rubrik: »*En fosterländsk bragd att utföra*», där det talas om, att Fagerviks sågverksbolag skulle på

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.

(Forts.)

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

offentlig auktion i Sundsvall och Östersund försälja all sin ägande och arrenderade jord. Bolaget ägde 65,000 tunnland, och hade dessutom afverkningsrätt å 62,000 tunnland. Nu säges i den ifrågavarande artikeln, att om skogsbolagen alltjämt köpa jorden, skall man, under det att emigrantströmmen fortfar, gå allt mer och mer miste om möjligheterna att upplåta egna hem åt den befolkning, som man skulle kunna få kvar inom landet, och därför säges vidare, att »här finnes verkligen ett tillfälle att rädda Sveriges jord ur bolagshänderna, om staten ingriper.» Och artikeln slutar med en vädjan till Sveriges statsminister, att han, som ju brukade kunna utföra stora och kraftfulla handlingar, nu hade ett tillfälle att utföra en verkligt fosterländsk handling där, och därför också borde utföra den. Statsinköp af enskild jordegendom å utlysta auktioner har sålunda här från fosterländsk synpunkt blifvit kalladt en fosterländsk bragd, men utskottet anser icke, att det är staten värdigt att inlåta sig på köp vid dylika auktioner. Nu är det verkligen så anordnad, enligt hvad jag hört, att det är omöjligt för staten att på något sätt uppträda som spekulant vid någon som helst auktion. Det gäller dock här ofta, att staten bör komma i tillfälle att få jorden, ty eljest kan icke denna på något sätt komma staten eller det allmänna till godo. Utskottet anser emellertid, som sagdt, att det icke är kronan värdigt att uppträda och spekulera i dylika fall, äfven om det är mycket nödvändigt. Jag skall säga herrarne, att däruppe råder bland de enskilda intressena blott en enda uppfattning om hvad som är kronan värdigt, och det är, att kronan skall vara så dum som möjligt i alla sina affärer. Denna uppfattning har utskottet i sin mån sökt att biträda och understryka, så att den måste komma att upprätthållas för framtiden.

Slutligen säger utskottet, att jag endast allmänt framställt, hvilka förändringar, jag önskar. Ja, det är icke godt för en stackars motionär, som endast har sin goda vilja, att säga, hur man bör ändra trädarne i ett ämbetsverk, för att det skall blifva andra och bättre anordningar. Det är endast jordbruksministern och chefen för domänstyrelsen, som här kunna komma under fund med den saken. Det är ju alldeles klart, att om kronan för närvarande är ganska klumpig och dum i sitt uppträdande, kan nog detta ändras till det bättre, men icke kan jag, som står utanför vederbörande ämbetsverks mysterier, säga, huru det skall lämpligast gå till.

Jag skall icke tillåta mig att framställa något yrkande, men det vore för sakens skull roligt, om åtminstone någon af herrarne ville instämma i hvad jag nu yttrat, så att jag icke behöfde stå ensam i denna fråga.

Med herr Lindhagen förenade sig herrar *Nydal*, *Burman*, *Granlund* och *Öhngren*.

Herr Enander: Herr talman! Jag ber att få tillfoga några ord till det instämmande uti herr Lindhagens anförande, som jag nu gjort.

Det behöfves nog, att staten, medan tid är, ser till, att den får något med af skogsmarken däruppe i Norrland. Det var fråga om, att staten skulle inköpa skogshemman däruppe i Härjedalen förra sommaren, men på grund af de långsamma formerna gick köpet staten ur händerna, liksom det händt flere gånger förut. Ett sätt att gå till väga härvidlag vore ju, att domänstyrelsen i sitt reglemente för jägmästarna uppdroge åt dessa att taga reda på storleken och beskaffenheten m. m. af de enskilda hemmanens skogar, så att när det blefve fråga om att köpa den eller den bondens skogsmark, kunde staten bestämdt veta, att den vore värd så och så mycket. På det sättet gå redan nu trävarubolagen till väga. De skaffa sig på förhand kännedom om böndernas skogar samt värdet af de olika hemmanen, och när så något af dessa är till salu, äro de genast färdiga att köpa det för det mesta för underpris, enär ingen konkurrens finns. Liknande upplysningar kunde ju staten skaffa sig genom sina jägmästare.

Och så ber jag att få tillägga och betona, att det är statens plikt enligt mitt förmenande att gifva bonden hvad hans hemman är värdt och icke söka pruta för att få det så billigt som möjligt. Det bör heta så: Den köpesumman kan staten betala för bondens hemman utan att göra någon förlust, och så mycket skall den därför gifva. Helt nyligen har här i kammaren sagts, att ett förbud för bolag att köpa bondhemman vore på samma gång en lagstiftning, hvarigenom en fattig bonde skulle bli bestulen. Jag förmenar däremot, att en sådan förbudslag vore ett betydande hinder för trävarubolagen att allt för mycket bestjåla bonden. Ty dessa bolag veta så väl att passa lägligt tillfälle att, då bonden är i trångmål, komma öfver hans hemman för en spottstyfver. Detta missförhållande syftar motionen att i någon mån undanröja genom att staten något mera, än nu sker, spekulerade i hemmansinköp för bildande af kronoparker. Jag instämmer därför fullständigt i motionärens förslag.

Herr Widén: Då icke något yrkande här blifvit framställt, kunde det ju vara obehöfligt att nu yttra sig, men det torde ändå vara lämpligt, att från utskottets sida något säges med anledning af hvad som här blifvit anfördt.

Såsom herrarne behagade finna å sid. 255 i utskottets betänkande, har motionären i sin motion hemställt, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta själf vidtaga eller föreslå Riksdagen åtgärder i syfte, att kronan må blifva i tillfälle att på ett mera effektivt sätt, än hitintills kunnat äga rum, begagna sig af gynnsamma tillfällen

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Ang. skogs-
lagatiftning
m. m.
(Forts.)

till förvärfvande af skogsmark för kronans räkning. Jag vill icke alls inlåta mig i någon tvist med motionären om hvad som kan vara staten värdigt eller ej — därom kunna ju meningarna vara olika; och jag vill ej bestrida, att det till äfventyrs äfven finnes de, som i det afseendet ha samma uppfattning som motionären. Emellertid är det alldeles gifvet, att det måste finnas vissa former för kronans sätt att göra affärer; det går icke lika lättvindigt för kronan som för en enskild person att uppträda i sådana fall.

Det finnes dessutom ett annat skäl för att man icke nu bör aflåta en sådan skrifvelse, som motionären föreslagit.

Det mest effektiva sättet att åt kronan mera allmänt förvärfva skogsmark vore otvifvelaktigt att anvisa större anslag därtill. Äfven om kronan får tillfälle att uppträda som spekulant vid auktioner å skog eller på annat sätt beredes möjlighet till lättare förvärf af skogsmark, hjälper det icke, om ej medel anvisas därtill. Såsom herrarne ha sig bekant, har Riksdagen för detta ändamål äfven anvisat icke obetydliga anslag. De hafva varit större eller mindre under olika tider, men ha dock varit rätt stora. Det torde väl ock få med säkerhet antagas, att dessa medel blifvit för ändamålet använda, och mera har man väl ej kunnat göra. Vill man ytterligare ernå något i detta afseende, måste man naturligtvis höja anslagen till skogsinköp. Men jag tror icke, att den närvarande tidpunkten är särdeles lämplig därför.

Herr Lindhagen: Nu fick man veta, att äfven ett annat skäl, som icke återfinnes i utskottets motivering, ligger bakom utskottets hemställan, nämligen att, då kronan icke har penningar att inköpa skogsmark för, man icke heller bör begära, att hon skall förfara på visst sätt, då köp ifrågakommer. Nu förhåller det sig emellertid så, att kronan verkligen af försålda fastigheter har penningar, som årligen få användas för det ifrågavarande ändamålet. Jag menar, att, när dessa penningar användas, det är af vikt att i första rummet köpa sådana fastigheter, som någon annan gång ej vidare blifva till salu, men som staten bör skaffa sig, nämligen just dessa hemman, som af bönder säljas till bolagen. För att kunna göra detta är det af vikt att ha några former för att, vid större auktioner eller eljest, kronan må kunna uppträda såsom spekulant och eventuellt göra lämpliga inköp.

Jag har, som sagdt, intet yrkande att göra, men jag hoppas att med min motion hafva väckt vederbörandes tankar på förhållandet.

Vidare anfördes ej. Utskottets hemställan bifölls.

*Afd. VIII B.**Ang. skogs-
lagstiftning
n. n.
(Forts.)*

Hvad utskottet hemställt bifölls.

*Afd. VIII C.**Punkten 1:o.*

Vid denna och andra punkterna hade fogats reservationer:

af herr *Staaß*, med hvilken herrar *Henricson* och *Wiklund* förklarar sig instämma, och som hemställt,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda, huruvida ej till befrämjande af ett uthålligt skogsbruk ägare till skogar af mera betydande omfattning kunde genom särskild lagstiftning åläggas att underkasta dessa en planmässigt ordnad, af vederbörande myndighet godkänd hushållning, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen kunde gifva anledning;

samt af herr *Widén* med instämmande af herr *Trolle*.

Sedan utskottets hemställan blifvit uppläst, begärdes ordet af

Herr *Staaß*, som anförde: Såsom kammaren torde hafva funnit, har jag reserverat mig mot utskottets nu föredragna hemställan. Jag ber också att få yrka bifall till denna reservation, som i hufvudsak går i samma riktning som den af herr *Lindhagen* väckta motionen, i hvad den berör den nu föredragna hemställan. Jag kan nämligen icke finna annat, än att motionen är synnerligen behjärtansvärd därutinnan, att den vill försöka väcka tanken äfven på åtgärder för en uthållighet i skogsbruket. Det är då gifvet, att man vid en sådan lagstiftning företrädesvis måste rikta sig mot de större skogsarealerna, som af bolagen eller enskilde kan innehafvas, och som väsentligen äro att betrakta såsom själfständiga förvärfskällor.

De invändningar, som utskottet gjort mot motionärens yrkande, och på hvilka utskottet stödt sin afstyrkande hemställan, kan icke heller, synes det mig, gifva en tillfredsställande grund för utskottets afstyrkande utlåtande. Jag har också sökt att i min reservation efter förmåga bemöta dessa invändningar och anhåller

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

därför att få utan någon längre motivering yrka bifall till denna reservation.

I detta anförande instämde herrar *Biesèrt*, *Zetterstrand*, *Ny-dal* och *Enander*.

Herr Wiklund: Herr talman, mina herrar! Jag hade kunnat nöja mig med att instämma i den föregående talarens yttrande, men jag vill ytterligare betona, att jag för min del icke kan finna annat, än att de förslag, som framställts såväl uti denna kammare uti herr Lindhagens motion som äfven i Första Kammaren i herr Ljungbergs motion, hafva goda skäl för sig. I dessa motioner föreslås, att bolag eller enskilda större skogsägare skola åläggas att sköta sina skogar enligt vederbörligen fastställda hushållningsplaner. Det är ju gifvet, att faran för vanskötsel af dessa sistnämnda skogar måste vara betydligt större, därför att de äro inköpta endast i spekulationssyfte, än hvad fallet kan vara med smärre enskilda skogslotter, som ju endast äro afsedda såsom ett stöd för jordbruket. Äfven om det nu kan sägas, att de större skogsägarna och sågverksbolagen sköta sina skogar på ett fullt rationellt sätt, något som åtminstone icke alltid är fallet, så finnes icke den ringaste garanti för att så kommer att ske i framtiden. Tyvärr kan icke heller nu sägas, att dessa skogar skötas rationellt. En del större egendomsägare och äfven sågverksbolag synas — vissa undantag finnas ju — basera allt på att så fort som möjligt kunna uttaga den största möjliga valuta af skogen. Att här föreligger en fara, finner jag ytterligare styrkt, då jag läser igenom en passus, som förekommer i en reservation, hvilken afgifvits vid en annan punkt i betänkandet af en utskottsledamot från Första Kammaren. Där säges: »Så snart en skogsmark nedhugges, höjes rop om sköfling, och man frånser afverkningens största betydelse, nämligen att den nedhuggna skogen är omvandlad till rörligt kapital». Där uttalas sålunda, att den största och högsta uppgiften vore att förvandla skogskapitalet till ett rörligt kapital. Lagstiftningen har ju beträffande en del andra skogar haft en öppen blick för att något bör göras just för dessa större skogar. Så äro ju häradsallmänningar, vissa delar af sockenallmänningar och en del besparingsskogar ställda under mer eller mindre kontroll. Det är sålunda ingenting nytt, som här föreslås. Nu förefinnes ju icke någon större fara för att t. ex. härad och socknar skola sköta sina skogar sämre än sågverksbolag eller enskilda större skogsägare. Tvärtom förefaller det väl, som om de förra snarare skulle sköta sina skogar på rationellare sätt än dessa större enskilda skogsägare och sågverksbolag. Det synes mig, som om, då det nu föreslagits en skrifvelse beträffande en del sockenallmänningar, och det redan finnes lagbestämmelser rörande

häradsallmänningarna, bolagens och de enskildes större skogar borde likställas med socken- och häradsskogarna. Det är ju endast en skrifvelse, som är begärd, och jag ber, herr talman, att få yrka bifall till den reservation, som är afgifven af herr Staaff, och i hvilken jag instämt.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Herr *Andersson* i Baggböle instämde häruti.

Herr *Lindhagen*: Jag skall också be att få yrka bifall till den af herr Staaff afgifna reservationen, i hvilken herrar *Henricson* och *Wiklund* instämt. Det är ju alltid godt att åberopa auktoriteter, och här finnas dessutom två andra reservanter, som hafva förklarats, att de helt och hållet instämma i min motions syfte, ehuru de af någon anledning, som man icke kan förstå af deras reservation, anse att motionen för närvarande icke bör bifallas.

Jag vill vidare nämna, att denna sak verkligt, enligt hvad jag numera förnummit, varit uppe inom skogskommittén. Det var där tre ledamöter, som påyrkade en föreskrift i samma syfte, som till och med gick något längre än jag ifrågasatt. Genom en kompromiss inom kommittén kom man emellertid sedermera till det resultat, att man i stället skulle föreslå, att de större skogsägarna, de som hade i norra Sverige minst 3,000 hektar och i det södra minst 1,500 hektar skogsmark, blott skulle vara skyldiga att anställa skogsförvaltare. Domänstyrelsen anmärkte här emot, att utan någon befogenhet å skogsförvaltarens sida och utan någon skyldighet från skogsägarens torde föga vara att vinna af ett sådant påbud. Därmed lät Kongl. Majt denna tanke förfalla.

Det har på senaste tiden af flere bland våra mest framstående forstmän framhållits, att hvad som nu föreslagits är det allra viktigaste, som man för närvarande kan göra i syfte att bevara landets skogskapital, och det ligger också mycket nära till hands att beträffande de stora skogsarealerna, som endast äro afsedda att användas till skogsdrift och icke för att tjäna jordbruket, fordra, att skogsägarna både i enskildt och allmänt intresse underkasta sig tvånget att afverka skogen på sådant sätt, att själfva skogskapitalet blir bevaradt. Utan att därför vidare inlåta mig på saken, som jag redan utvecklat i min motion, eller bemöta utskottets knapphändiga skäl för sitt afstyrkande, ber jag att få yrka bifall till reservationen.

Med herr *Lindhagen* förenade sig herr *Burman*.

Herr *Enander*: Herr talman! Till stöd för den motion, som här framlagts i syfte att för åstadkommande af uthållighet i

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

skogsbruket bringa bolagen under särskilda lagbestämmelser, skall jag, då det icke är möjligt låta förhållandet komma till Riksdagens kännedom genom en interpellation, be att få till protokollet anföra följande om det sätt, hvarpå skogsbolagen handtera bönderna. Förhållandet är nämligen det, att ett af Norrbottens största trävaruaktiebolag vintern 1902 tog sig före att, då en detsamma tillhörig afverkningsrätt å ett hemman inom Öfver-Kalix socken gick till ända, söka förmå hemmansägaren att förnya kontraktet under hot att eljest uthugga skogen. Då bonden emellertid ej lät sig däraf skrämmas samt underhandlingar mellan bonden och bolaget, att den förre skulle för den skog, som icke kunde af bolaget ekonomiskt tillgodogöras, lämna bolaget penningar, strandade, lät bolaget från det skifte, som afverkningskontraktet omfattade och hvilket utgjorde omkring tredjedelen af skogsområdet till hemmanet, afverka omkring 8,000 undermåliga träd ända ned till 6 decimaltum vid brösthöjd, hvilka träd sedermera i flottar bortfördes, äfvensom åtskillig ännu mindre skog, som bland annat på stället såldes till ved. Flottarna slunko naturligtvis sedermera in i en bolagets sågbom, men blefvo då af jägmästaren beslagtagna. Oafsedt det att afsikten med denna afverkan är genomskinlig, då på grund af utdrifnings- och flottningkostnaderna bolaget eljest ej från dessa trakter brukat tillgodogöra sig undermålig skog under 7 $\frac{3}{4}$ decimaltum vid brösthöjd — undermåslagen inbegriper som bekant all skog under omkring 9 decimaltum vid brösthöjd — har en af bolagets styrelseledamöter på tal om denna åverkan för jägmästaren däruppe öppet medgifvit, att den skedde af hämnd från bolagets sida, för det hemmansägaren ej ville förnya afverkningskontraktet, samt i afsikt att i dylika fall för andra bönder statuera ett exempel. Bolaget har nämligen inom Öfver-Kalix socken ett större antal afverkningsrättigheter, hvilkas upplåtelseid inom de nu närmaste åren utgår.

Då ett af våra största bolag kan tillåta sig ett dylikt nedrigt handlingssätt, är det talande skäl för skogsbolagens ställande under en skogslag för uthållighetsbruk.

Jag yrkar bifall till reservationen.

Herr Widén: Herr talman! Då den motion af herr Ljungberg, som är behandlad under punkt 2:o af förvarande afdelning utaf utskottets utlåtande, är af samma innehåll som den del af herr Lindhagens motion, som nu föreligger till behandling, och bör föranleda samma beslut, så tillåter jag mig att hemställa, huruvida kammaren tillåter, att båda punkterna få behandlas samtidigt.

Denna herr Widéns hemställan blef af kammaren bifallen.

Med anledning häraf föredrogs jämväl

Punkten 2:o.

*Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)*

Efter det utskottets i punkten gjorda hemställan blifvit uppläst, begärdes ordet af

Herr Widén, som yttrade: Jag skall icke uppehålla kammarens tid länge. Som herrarna finna, har jag jämte herr Trolle afgifvit en reservation, som något skiljer sig från den reservation, till hvilken bifall nyss blifvit yrkadt. Jag tänker emellertid nu ej yrka bifall till vår reservation, men då herr Lindhagen yttrade, att det ej af vår reservation framginge, hvarför vi yrkat, att herr Lindhagens motion *för närvarande* ej skulle föranleda till någon åtgärd, så vill jag påpeka, att vi dock ganska tydligt ut-sagt detta. Vi hafva nämligen yttrat: »Under förutsättning att förslaget till lag angående vård af enskildes skogar varder af Riksdagen antaget, torde ock den största faran, nämligen den för skogens framtida bestånd, få anses vara förebyggd. Och torde därför i alla händelser verkningarna af denna lag böra tills vidare afvaktas.»

Här angifves skälet, hvarför vi sagt »för närvarande». Jag har intet yrkande.

Herr Henricson: I anslutning till den förste talarens i denna fråga yrkande och med stöd af uttalanden, som gjorts af flera framstående forstmän till förmån för ifrågavarande lagstiftning, anhåller jag om bifall till reservationen.

Sedan öfverläggningen angående första och andra punkterna härmed förklarats slutad samt herr talmannen framställt propositioner på de därunder gjorda yrkandena, biföll kammaren den af herr Staaff afgifna, vid dessa punkter fogade reservationen.

Punkten 3:o.

Vid punkten var antecknad reservation af herr *Trolle*.

Sedan herr talmannen låtit uppläsa utskottets i punkten gjorda hemställan, lämnades på begäran ordet till

Herr Trolle, som yttrade: Herr talman! Det har meddelats mig, att Första Kammaren återremitterat utskottets ut-låtande i denna punkt för vidtagande af någon ändring i kläm-

Ang. skogs-
lagstiftning
m. m.
(Forts.)

mens ordalydelse, och jag hemställer därför, att jämväl Andra Kammaren ville till utskottet återremittera utlåtandet i denna punkt.

Vidare anfördes ej. Punkten visades åter till utskottet.

§ 2.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets memorial n:o 86, med anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande statsutskottets utlåtande n:o 52 i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande af kronojord för framdragande af vissa elektriska ledningar; och

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 42, i anledning af motion om skrifvelse till Konungen angående skyldighet för järnväg att å plats, där järnvägen korsar allmän farväg, hålla grindbevakning m. m.

§ 3.

Anmäldes och godkändes bevillningsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 84, med anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående tullfrihet för omalen majs,

n:o 85, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående förändrad lydelse af §§ 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11 och 25 i förordningen angående villkoren för tillverkning af brännvin den 13 juli 1887, och

n:o 86, angående tullbevillningen.

Vidare anmäldes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 87, till Konungen, angående åtgärder mot smittosamma könssjukdomars spridning.

§ 4.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *J. Olsson* i Stockholm under den 12 maj.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter
åtskildes kl. 1,24 på natten.

In fidem
Herman Palmgren.
